

Χημικά Χρονικά

ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
1η Έκδοση 1936

CHEMICA CHRONICA
General Edition
Association of Greek Chemists

EUSO 2016: Βραβεύσεις ελληνικών ομάδων

Φυλακίζοντας
το Υδροφθόριο

Διδασκαλία με τη
χρήση «αναλόγων»

Παρουσίαση Βιβλίου: «Κατήχησις
γεωπονικής Χημείας και Γεωλογίας»

Χημικά Χρονικά

ΕΠΙΣΗΜΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ

Ν.Π.Δ.Δ., Κάνιγγος 27, Τ.Κ. 10682 Αθήνα, τηλ. : 210 3832151, 210 3821524, fax : 210 3833597, ιστοσελίδα : www.eex.gr,
e-mail E.E.X. : info@eex.gr, e-mail X.X. : chemchro@eex.gr

Η Διοικούσα επιτροπή της Ε.Ε.Χ. (2016-2018)

Πρόεδρος: Σιδέρη Τριανταφυλλιά
Α' Αντιπρόεδρος: Λαμπρόπουλος Βασίλειος
Β' Αντιπρόεδρος: Μπίνας Βασίλειος
Γεν. Γραμματέας: Γκανάτσιος Βασίλειος
Ειδ. Γραμματέας: Βαφειάδης Ιωάννης – Αλέξανδρος
Ταμίας: Βαμβακερός Ξενοφώντας
Μέλη: Αποστολάκης Νικόλαος, Λαμπή Ευγενία,
Παπαδόπουλος Αθανάσιος, Παπάς Σεραφείμ,
Σιταράς Ιωάννης

Περιφερειακά τμήματα της Ε.Ε.Χ.

Αττικής και Κυκλαδών [Πρόεδρος: Μακρυπούλιας Φώτιος], Κάνιγγος 27, Τ.Κ. 10682 Αθήνα, τηλ. : 210 3821524, 210 3829266, fax : 2103833597,
e-mail : info@eex.gr

Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας [Πρόεδρος: Σαμανίδου Βικτωρία]
Αριστοτέλους 6, Τ.Κ. 54623 Θεσσαλονίκη, τηλ./fax : 2310 278077,
e-mail: ptkdm@eex.gr

Πελοποννήσου και Δυτικής Ελλάδας [Πρόεδρος: Γιαννόπουλος Παναγιώτης], Μαιζώνος 211, Τ.Κ. 26222 Πάτρα, τηλ./fax : 2610 362460,
e-mail : eexpat@eex.gr

Κρήτης [Πρόεδρος: Πεντάρης Ευτύχης], Επιμενίου 19, Τ.Κ. 71110
Ηράκλειο Κρήτης, Τ.Θ. 1335, τηλ./fax : 2810 220292, e-mail : crete@eex.gr, eexkritis@yahoo.com

Θεσσαλίας [Πρόεδρος: Κούρτη Χαρίκλεια], Σκενδεράνη 2, Τ.Κ. 38221
Βόλος, τηλ./fax : 24210 37421, e-mail : eexthes@eex.gr

Ηπείρου - Κερκύρας - Λευκάδας [Πρόεδρος: Κυριακάου Γεωργία]
Γραφείο Χ3 – 2068, 2ος όρφος, Τμήμα Χημείας – Πλανεπιστήμιο Ιωαννίνων Πλανεπιστημούπολη Ιωαννίνων, Τ.Κ. 45110 Ιωαννίνα, τηλ. : 26510 08716, e-mail : epiruseex@gmail.com

Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας [Πρόεδρος: Ρουκουνιώπης Αντώνιος]
Λεβαδίτου 2, Τ.Κ. 35100 Λαμία, τηλ. : 22310 25388, e-mail : goula@liv.forthnet.gr

Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης [Πρόεδρος: Κακαλής Χρήστος].
Ε.Ε.Χ. – Π.Τ. – Α.Μ.Θ. Μάρκου Μητόπαρη 7, Τ.Κ. 68100 Αλέξανδρούπολη, τηλ./fax : 25510 81002, e-mail : ptamth.eex@gmail.com

Νοτίου Αιγαίου
Κλ. Πέπηρ 1, Τ.Κ. 85100 Ρόδος, τηλ. : 22410 28638, 22410 37522, fax : 22410 35623, 22410 37522, e-mail : eex@rho.forthnet.gr

Βορείου Αιγαίου [Πρόεδρος: Χατζηβασιλείου Παναγιώτης], Ηλία Βενέζη 1, Τ.Κ. 81100 Μυτιλήνη, τηλ./fax : 22510 28183, e-mail : n.aegean@eex.gr

Ιδιοκτήτης: Ένωση Ελλήνων Χημικών

Εκδότης: Η πρόεδρος της Ε.Ε.Χ. Σιδέρη Τριανταφυλλιά

Αρχισυντάκτης: Κυριακίδης Συμεών

Αναπληρωτής Αρχισυντάκτης: Ζήνος Νικόλαος

Μέλη Συντακτικής Επιτροπής: Γιαννακόπουλος Ανδρέας, Καραγιάννης Ι. Μιλιάδης, Κατσαφούρου Αγγελική, Κιτσινέλης Σπύρος, Κυριακού Ηρακλής, Περδικάρης Σταμάτιος, Τέλλα Ελένη

Εκπρόσωπος της Δ.Ε. της Ε.Ε.Χ. στη Συντακτική Επιτροπή:

Γκανάτσιος Βασίλειος

Τιμή Τεύχους: 3 €

Συνδρομές: Τακτικά μέλη (ενεργά): 40€

Τακτικά μέλη (συνταξιούχοι): 25€

Άνεργοι, μεταπτυχιακοί φοιτητές
και στρατευμένοι: 15€

Βιομηχανίες – Οργανισμοί : 74€

Συνδρομή Εξωτερικού: \$120

Σχεδίαση - Παραγωγή Έκδοσης: Adjust Lane

Πευκών 147, 141 22 Ν. Ηράκλειο
τηλ.: 210 7489487, 210 7489488,

fax: 210 7489487, e-mail : info@adjustlane.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 3 Σημείωμα του εκδότη
- 4 Επικαιρότητα
- 8 Επιστημονικά νέα
- 9 Συνέδρια – Σεμινάρια – Ημερίδες
- 11 Παρουσίαση βιβλίου
- 14 Εκ-παιδεύοντας
- 14 Διδασκαλία με τη χρήση «αναλόγων»
- 18 Δράσεις ΕΕΧ
- 28 Δραστηριότητες παρατάξεων
- 29 Ανακοινώσεις

Σημείωμα του εκδότη

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Στόχος αυτής της στήθης είναι η απευθείας, άμεση και σε αδρές γραμμές ενημέρωσή σας για τα πιο σημαντικά από όσα η ΔΕ έχει πράξει στο διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της έκδοσης δύο τευχών των Χημικών Χρονικών.

Ενδεικτικά λοιπόν αναφέρονται κατά χρονολογική σειρά:

- Η Συνέλευση των Αντιπροσώπων (ΣτΑ) του Ιουνίου 2016, πέρα από τον Οικονομικό Απολογισμό, τον Απολογισμό δράσης του 1ου εξαμήνου και τον Προγραμματισμό δράσης των επόμενων, οικοκλήρωσε τον εκσυγχρονισμό του Κανονισμού των Χημικών Χρονικών και το Περίγραμμα των θέσεων της ΕΕΧ για την Εκπαίδευση και ενέκρινε τον εκσυγχρονισμό της πρότασης Προεδρικού Διατάγματος (ΠΔ) για την ίδρυση Οργανισμού της ΕΕΧ, η οποία εκκρεμεί περισσότερο από 20 χρόνια με ευθύνη της πολιτείας. Η ΔΕ έχει ήδη ενημερώσει για την πρόταση ΠΔ την εποπτεύουσα αρχή της, ζητώντας να προχωρήσουν οι διαδικασίες και έχει επικοινωνήσει τις θέσεις της ΕΕΧ για την Εκπαίδευση στην ηγεσία του ΥΠΠΕΘ και του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ), καθώς και στους τομείς Παιδείας των κομμάτων.
- Ξεκίνησαν και ήδη έχουν οικοκλήρωθεί οι εργασίες συντήρησης και αποκατάστασης των γραφείων της ΕΕΧ. Θα πρέπει να επισημανθεί η βούθεια του πρών Προέδρου του Τμήματος Χρωμάτων και Βερνικών, κ. Βουτσινά, ο οποίος κινητοποίησε την Ελληνική Βιομηχανία Χρωμάτων και Βερνικών ώστε να χορηγήσει στην ΕΕΧ τα χρώματα, τα βερνίκια και τα υπικά για τις εργασίες της ανακαίνισης. Ιδιαίτερες ευχαριστίες πρέπει να απευθύνουμε στην Πανελλήνια Ένωση Βιομηχανιών Χρωμάτων και Βερνικών που αγκάθισε και συντόνισε το εγκείρημα, στον κ. Αρμόδιο Γιαννίδη της εταιρείας VITEX για την προσφορά του, αλλά και την παρότρυνση άλλων, αλλά και τις εταιρείες ΧΡΩΤΕΞ και Ιδιαίτερα τον κ. Δ. Τσιμπούκη, BEPNILAK και ιδιαίτερα τον κ. Βαρσαφή και BERLING και ιδιαίτερα την κ. Θ. Κωνσταντινίδη.
- Έγιναν έγγραφες παρεμβάσεις προς την ΕΥΔΑΠ, το ΥΠΠΟ, το ΥΠΠΕΘ, το ΙΕΠ και τις Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και το ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ για σοβαρά θεματικά και επαγγελματικά θέματα

των Χημικών. Ειδικά με την ΕΥΔΑΠ έγινε και συνάντηση με τη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού στην οποία η αντιπροσωπεία της ΕΕΧ με σαφήνεια διατύπωσε την πρόθεσή της να υπερασπιστεί τα επαγγελματικά δικαιώματα των Χημικών.

- Η Ένωση Ελλήνων Χημικών τοποθετήθηκε και κατέθεσε υπόμνημα στην Επιφορή Παραγωγής και Εμπορίου της Βουλής στο πλαίσιο των τοποθετήσεων των φορέων για το ΣΝ: «Πλαίσιο για την ασφάλεια στις υπεράκτιες εργασίες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, ενσωμάτωση της Οδηγίας 2013/30/EU, τροποποίηση του ΠΔ 148/2009 και άλλης διατάξεις».
- Στην ανακοίνωση του ΙΕΠ για τελική επιλογή δεύτερου Φυσικού – Συμβούλου Γ΄ στη θέση που κατά παράβαση κάθε ισονομίας είχε προκηρύξει το ΙΕΠ ως θέση Φυσικού ή Χημικού, η ΔΕ αντέδρασε άμεσα με επιστολή και δεσμή τύπου, το οποίο προκάλεσε συνάντηση αντιπροσωπείας με τον Πρόεδρο του ΙΕΠ. Στην συνάντηση έγινε αμοιβαία παράθεση επιχειρημάτων και η ΕΕΧ κατέστησε σαφές ότι θα υπερασπίζεται την Επισήμη της Χημείας και τους Χημικούς με κάθε νόμιμο τρόπο τόσο στην Εκπαίδευση, όσο και στους υπόλοιπους τομείς Επαγγελματικής Απασχόλησης των Χημικών. Η τελική επιλογή Συμβούλου Χημικού στο ΙΕΠ, χωρίς να μας εφουσάζει, μας επιτρέπει να έψαστε περισσότερο αισιόδοξο για τη διαχείριση των θεμάτων της Χημείας.

Η καλπάζουσα οικονομική κρίση σε συνδυασμό με την ανάδειξη όλο και περισσότερων εξειδικευμένων επαγγελματικών αντακιεμένων αυξάνει διαρκώς τον ανταγωνισμό μεταξύ των κλάδων και την επιθετική διεκδίκηση των, συνεχώς ελαττούμενων σε αριθμό, θέσεων εργασίας.

Η προάσπιση των επαγγελματικών δικαιωμάτων των Χημικών, αλλά και της θέσης της Χημείας ως Επισήμης αποκτά κρίσιμο χαρακτήρα και απαιτεί χάραξη νέας στρατηγικής για την οποία η συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων φορέων και φυσικών προσώπων αποτελεί αναγκαία συνθήκη.

Με εκτίμηση

Η εκδότρια

Αυξάνονται οι απειλές για την κλιματική αλλαγή

Σύμφωνα με νέες διεθνείς επιστημονικές έρευνες, το διοξείδιο του άνθρακα και το μεθάνιο δεν είναι οι μόνες πηγές ανησυχίας για την κλιματική αλλαγή. Οι εκπομπές του αερίου αιθανίου εμφανίζουν, παγκοσμίως, ξανά ανοδική πορεία.

Tο αιθάνιο εκτός από «αέριο του θερμοκηπίου» είναι και ρυπαντής της ατμόσφαιρας. Οι εκπομπές του στη δεκαετία του 1970 είχαν κορυφωθεί, στη συνέχεια μειώθηκαν, αλλά κάπου μεταξύ 2005-2010 άρχισαν και πάλι να αυξάνονται. Μεταξύ 2009-2014, οι εκπομπές αιθανίου στο βόρειο ημισφαίριο της Γης αυξάνονταν με ετήσιο ρυθμό περίπου 400.000 τόνων. Η κύρια πηγή εκπομπών είναι η βιομηχανία πετρελαίου και φυσικού αερίου στη Βόρεια Αμερική, σε όλη την αισιόδο της παραγωγής, αποθήκευσης και διανομής, καθώς και οι εξαπλίσεις των οχημάτων.

Οι ερευνητές, με επικεφαλής τον αναπληρωτή καθηγητή Ντέτλερ Χέλμιγκ του Πανεπιστημίου του Κολοράντο, που έκαναν τη σχετική δημοσίευση στο περιοδικό γεωεπιστημών «Nature Geoscience», συνέλεξαν και ανέλισαν περισσότερα από 30.000 δείγματα αέρα από 40 τοποθεσίες σε όλη τη Γη κατά την τελευταία δεκαετία.

Οι μεγαλύτερες αυξήσεις εκπομπών αιθανίου και προπανίου (που

έχει πιο σύντομη ζωή) καταγράφηκαν διαχρονικά στις κεντρικές και ανατολικές ΗΠΑ. Οι συνολικές εκπομπές του αιθανίου και των άλλων υδρογονανθράκων, πλήν μεθανίου, στο βόρειο ημισφαίριο αυξάνονται περίπου με ρυθμό 1,2 εκατομμυρίων τόνων ετησίως.

Το αιθάνιο είναι συστατικό του φυσικού αερίου και παίζει σημαντικό ρόλο στην ατμόσφαιρα του πλανήτη μας. Καθώς διασπάται κοντά στο έδαφος, μπορεί να προκαλέσει επιφανειακή ρύπανση από όζον, ιδίως τους καλοκαιρινούς μήνες. Σχεδόν το 60% της μείωσης στα επίπεδα αιθανίου κατά την τελευταία 40ετία, έχει ήδη έξαψιθεί μέσα στην τελευταία πενταετία. Αν συνεχισθεί αυτός ο ρυθμός, θα επιστρέψουμε στα μέγιστα επίπεδα αιθανίου της δεκαετίας του '70 σε τρία μόνο χρόνια.

Σπάνια βλέπουμε μεταβολές στα ατμοσφαιρικά αέρια τόσο γρήγορα ή δραματικά. Το αιθάνιο, το προπάνιο και οι άλλοι υδρονάνθρακες, πλήν μεθανίου, εκτός από ανθρωπογενή προέλευση, εκλύονται και από φυσικές διαδικασίες (διαρροή από τα αποθέματα ορυκτών καυσίμων στο υπέδαφος, ηφαιστειακή δραστηριότητα, πυρκαϊές κ.α.). Όμως οι ανθρώπινες δραστηριότητες (βιομηχανική χρήση και καύση βιομάζας), αποτελούν τις βασικές πηγές των εκπομπών παγκοσμίως. Περίπου τα τρίτα τέταρτα του αιθανίου στην ατμόσφαιρα εκπέμπονται από ανθρώπινες πηγές.

Ελληνική συμμετοχή και βράβευση στην 14η Ευρωπαϊκή Ολυμπιάδα Φυσικών Επιστημών

Στην 14η Ευρωπαϊκή Ολυμπιάδα Φυσικών Επιστημών 2016 (14th European Union Science Olympiad - EUSO 2016) που διεξήχθη στο Tartu και το Tallinn της Εσθονίας (7-14 Μαΐου 2016), η Ελλάδα εκπροσωπήθηκε από δύο ομάδες μαθητών: του ΓΕΛ Κολεγίου Αθηνών με τους μαθητές Β' Λυκείου **Αντώνη Κωνσταντίνο Κριεζή, Νικόλαο Σταθά και Ευστράτιο Τσακαλίδην** και του Πειραιατικού ΓΕΛ Πανεπιστημίου Μακεδονίας με τους μαθητές Β' Λυκείου **Δημήτριο Αποστολίδην, Απόστολο Αργυρό και Δημήτρη Γαβρίδην**. Στην EUSO 2016 διαγωνίστηκαν 46 τριμετές ομάδες μαθητών (σύνολο 138 μαθητές) από 23 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε δύο πειραματικές δραστηριότητες Φυσικής, Χημείας και Βιολογίας διάρκειας τεσσάρων ωρών η καθεμία. Το διαγωνιστικό μέρος έγινε στα νέα σύγχρονα εργαστήρια του τμήματος Χημείας του Πανεπιστημίου του Tartu. Η πρώτη δραστηριότητα είχε ως κεντρικό θέματο Γάλια ενώ η δεύτερη τους Συσσωρευτές (μπαταρίες). Τις επόμενες 3 μέρες, οι αποστολές μεταφέρθηκαν στην πρωτεύουσα Tallinn για τη διαπραγμάτευση της βιομηλογίας και την τελετή λήξης. Πέρα από τις διαδικασίες του διαγωνισμού, το πρόγραμμα της διοργάνω-

σης είχε ενδιαφέρουσες δραστηριότητες καθώς και επισκέψεις σε σημεία ενδιαφέροντος.

Ο απολογισμός της ελληνικής αποστολής, σε σύνολο 5 χροσών, 19 αργυρών και 22 χάλκινων μεταλλίων, **ήταν ένα αργυρό, για το ΓΕΛ Κολεγίου Αθηνών και ένα χάλκινο μετάλλιο για το Πειραιατικό ΓΕΛ του Πανεπιστημίου Μακεδονίας**.

Η EUSO διαφέρει από τις άλλες Ολυμπιάδες Επιστημών στο ότι οι συμμετέχοντες είναι 16 ετών ή νεότεροι, συμμετέχουν σε τριμετές ομάδες και όχι ως άτομα και εξετάζονται σε πειραματικές πρακτικές στο εργαστήριο σε διεπιστημονικά θέματα από τη Φυσική, τη Χημεία και τη Βιολογία. Σκοπός του Διαγωνισμού είναι η προώθηση της ένταξης του πειράματος στη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, η ανάπτυξη των δεξιοτήτων των μαθητών στη λειτουργία πειραματικών διατάξεων και τη λήψη μετρήσεων, καθώς και η χρήση της επιστημονικής μεθοδολογίας ως μέσο για την επίλυση αυθεντικών προβλημάτων της καθημερινής ζωής.

Κάθε συμμετέχουσα χώρα της ΕΕ συνήθως στέλνει δύο ομάδες των τριών μαθητών. Για την επιλογή των ελληνικών ομά-

Οι βραβευθέσεις ομάδες μαθητών της Β' Λυκείου: αριστερά: ΓΕΛ Κολλεγίου Αθηνών (Στάθας Νικόλαος, Κριεζής Αντώνιος και Τσακαλίδης Ευστράτιος) και δεξιά: Πειραματικό ΓΕΛ Πανεπιστημίου Μακεδονίας (Αποστολίδης Δημήτρης, Γαβριδής Δημήτρης και Αργυρός Απόστολος)

δων διεξάγονται πανελλήνιοι διαγωνισμοί υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας και τη διαδικασία επιλογής αναληφθάνει η ΠΑΝΕΚΦΕ (Πανελλήνια Ένωση Υπεύθυνων Εργαστηριακών Κέντρων Φυσικών Επιστημών), μέσω των ΕΚΦΕ (Εργαστηριακών Κέντρων Φυσικών Επιστημών). Στους φετινούς διαγωνισμούς έλαβαν μέρος 398 σχολεία με 469 ομάδες και 1407 μαθητές και εν τέλει επελέγονται οι ομάδες που προαναφέρθηκαν. Τους μαθητές του ΓΕΛ Κολλεγίου Αθηνών εκπαίδευσαν οι καθηγητές κ. **Β. Καραμαούνας** (Φυσική), κ. **Β. Αραπάκη** (Χημεία), κ. **Δ. Αλεξάκη** και κ. **Ο. Μοσχονά** (Βιολογία) με την ουσιαστική βοήθεια των παρασκευαστών εργαστηρίων Φυσικών Επιστημών κ. **I. Κολυμπίρη** και κ. **N. Κόγια**. Η ομάδα του Πειραματικού ΓΕΛ Πανεπιστημίου Μακεδονίας μετά από την πρόκρισή της ζήτησε τη συνδρομή του Τμήματος Χημείας ΑΠΘ και η εκπαίδευση (θεωρητική και εργαστηριακή) ανατέθηκε στα μέλη του Διδακτικού Προσωπικού του Τμήματος καθ. **Π. Γιαννακουδάκη**, ο οποίος είναι και Head Mentor της Διεθνούς Ολυμπιακής Ομάδας Χημείας (IChO), **I. Λυκάκη** (Αναπλ. Καθηγητή) και **E. Ευγενίδου** (Ε.ΔΙ.Π.).

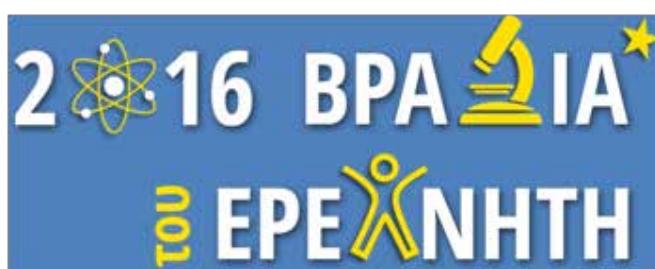
Αξίζει να αναφερθεί ότι στην Ελληνική αποστολή, εκτός από τους

προαναφερθέντες μαθητές συμμετείχαν και οι εκπαιδευτικοί: **Β. Γαργανουράκης**, επικεφαλής αποστολής και Πρόεδρος της ΠΑΝΕΚΦΕ, **Δ. Νοταράς**, μέντορας Βιολογίας - εκπαιδευτικός Εκπαιδευτηρίων Γείτονα, **X. Παπανικολάου**, μέντορας Φυσικής - εκπαιδευτικός του ΓΕΛ Κολλεγίου Αθηνών, **A. Βαφειάδης**, μέντορας Χημείας - εκπαιδευτικός του Πειραματικού ΓΕΛ Πανεπιστημίου Μακεδονίας, **B. Καραμαούνας**, συνοδός - εκπαιδευτικός του ΓΕΛ Κολλεγίου Αθηνών και **M.-E. Ζαρφτζάνη**, συνοδός - εκπαιδευτικός Πειραματικού ΓΕΛ Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Περισσότερες λεπτομέρειες υπάρχουν στην ιστοσελίδα της διοργάνωσης <http://euso2016.ee/>, ενώ τα θέματα του διαγωνισμού υπάρχουν διαθέσιμα στην Ελληνική και Αγγλική γλώσσα στους συνδέσμους <https://drive.google.com/uc?export=download&id=0Bxcx3Ed4MUg5cld2OTJiUmg2S1k> (Ελληνικά, 2.0 MB) <https://drive.google.com/uc?export=download&id=0Bxcx3Ed4MUg5Mmk5aFlyNm1qR3M> (English + videos, 57.0 MB).

Η επόμενη 15η Ευρωπαϊκή Ολυμπιάδα Φυσικών Επιστημών EUSO 2017, θα γίνει στην Κοπεγχάγη της Δανίας από 7 έως 14 Μαΐου 2017 (<http://euso2017.dk>).

ΒΡΑΔΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΗ 2016

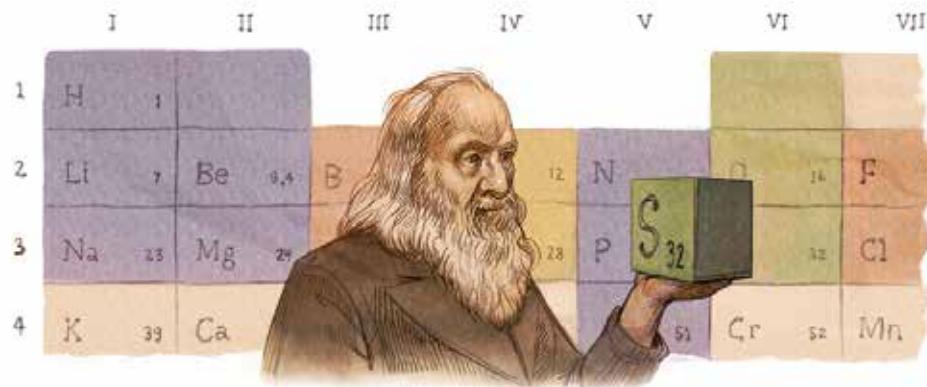
Ο ΘΕΣΜΟΣ της Βραδιάς του Ερευνητή φέτος συμπληρώνει 11 χρόνια. Πρόκειται για μία γιορτή για την επιστήμη και την έρευνα διοργανώνεται κάθε χρόνο σε περισσότερες από 300 πόλεις σε όλη την Ευρώπη. Η γιορτή για την επιστήμη και την έρευνα περιλαμβάνει δυο

δρώμενα το Pre-Event και το Main-Event. Πιο αναθυτικά όσον αφορά το Pre-Event θα διεξαχθεί στις 28 Σεπτεμβρίου το πρωί (9.00-14.00) στις εγκαταστάσεις του Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ» (Πατριάρχου Γρηγορίου Ε΄ 32, Αγία Παρασκευή) ειδικά για τους μαθητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της Περιφέρειας Αττικής.

Το Main-Event θα πραγματοποιηθεί στις 30 Σεπτεμβρίου, το απόγευμα από τις 18.00 έως τα μεσάνυχτα, επίσης στις εγκαταστάσεις του Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ».

Όπως κάθε χρόνο, η γιορτή για την επιστήμη και την έρευνα διοργανώνεται και φέτος. Μικροί και μεγάλοι μπορούν να μυηθούν στον κόσμο της έρευνας. Μέσα από τη διάδραση, το θέαμα, τη διασκέδαση, την τέχνη, το παιχνίδι & το διάλογο.

Google Doodles και Χημεία

ΕΙΚ. 1

Στις 8 Φεβρουαρίου 2016, οι χρήστες του Google, αντί για το γνωστό λογότυπο της εταιρίας αντίκρισαν ένα σκίτσο του Dimitri Mendeleev με φόντο ένα απόσπασμα του δικού του περιοδικού πίνακα (εικ. 1).

To doodle της ημέρας εκείνης, η Google αποφάσισε να το αφιερώσει στον «παππού» του περιοδικού πίνακα με αφορμή την 182η επέτειο από την ημερομηνία γέννησής του. Τα doodles δημιουργούνται για να γιορτάσουν γεγονότα, εκδηλώσεις, επετείους και γενέθλια καθηλιτεχνών, επιστημόνων, μουσικών και άλλων ξεχωριστών προσωπικοτήτων.

Η ιδέα προέκυψε το 1998, από τους ίδιους τους ιδρυτές της Google, Larry Page και Sergey Brin, όταν θέλοντας να ενημερώσουν τους χρήστες ότι θα πλείουν στο Burning Man (ένα φεστιβάλ στην έρημο της Νεβάδα) τοποθέτησαν το σχέδιο μίας φιγούρας σε ράβδο (stick figure drawing) πίσω από το δεύτερο «ο» του λογοτύπου, ενημερώνοντας έτσι τους χρήστες ότι βρίσκονται «εκτός γραφείου».

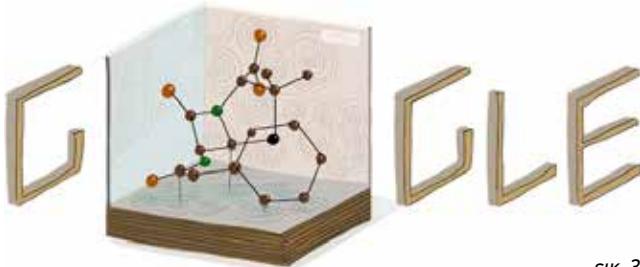
Μάλιστα, το σχέδιο ήταν τέτοιο που παρέπεμπε ευθέως στο λογότυπο του φεστιβάλ, δίνοντας έτσι την επιπρόσθετη πληροφορία για τον τόπο του προορισμού τους. Μετά από

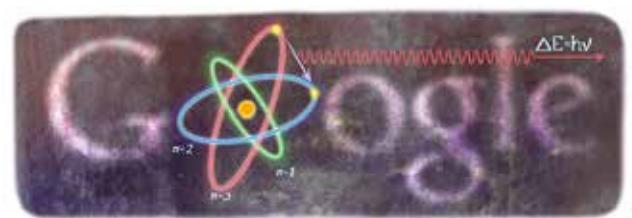
ΕΙΚ. 2

ΕΙΚ. 5

ΕΙΚ. 3

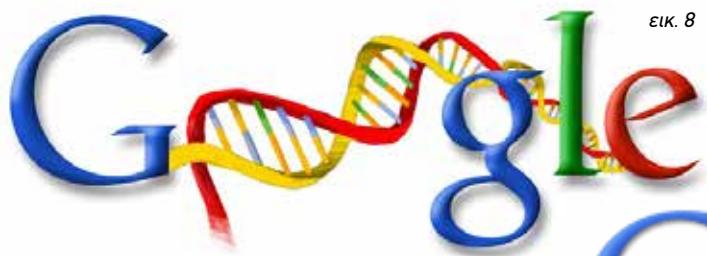
ΕΙΚ. 6

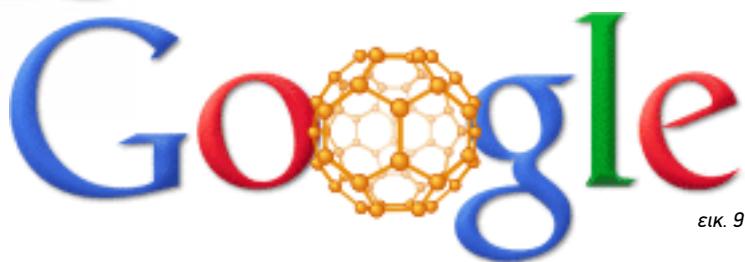
ΕΙΚ. 4

ΕΙΚ. 7

εικ. 8

εικ. 9

εκείνο το πρώτο, τα doodles άρχισαν να εμφανίζονται ολοένα και συχνότερα στην αρχική σελίδα της Google και μέσα στα 18 χρόνια που έχουν περάσει, έχουν δημιουργηθεί πάνω από 2000 διαφορετικά doodles από μία δυναμική ομάδα δημιουργών, τους doodlers.

Η επιστήμη γενικά και η Χημεία ειδικότερα είχαν την τιμητική τους αρκετές φορές μέσα σε αυτά τα χρόνια. Έτσι, στις οθόνες μας έχουν εμφανιστεί doodles με αφορμή τις επετείους γέννησης της Marie Curie (εικ. 2), της Dorothy Hodgkin (εικ. 3), του Percy Julian (εικ. 4) και του Robert Bunsen (εικ.

5). Ακόμη, από συγγενικές επιστήμες έχουν «τιμηθεί» οι Niels Bohr (εικ. 6), Albert Einstein, Erwin Schrödinger, Heinrich Rudolf Hertz, Max Planck, Alessandro Volta, Isaac Newton, Leonhard Euler, Howard Florey, Nicola Tesla και Nettie Stevens.

Τέλος, το 2001 εμφανίστηκε ένα doodle για τα εκατό χρόνια απονομής βραβείων Νόμπελ (εικ. 7), το 2003 για την 50η επέτειο από την ανακάλυψη της δομής του DNA (εικ. 8), ενώ αυτό της 4 Σεπτεμβρίου 2010 ήταν αφιερωμένο στα 25 χρόνια από την ανακάλυψη του φουλερενίου (εικ. 9).

Οι 50 κορυφαίες Εταιρίες Χημικών από το C&EN

Tο Chemical and Engineering News (C&EN) δημοσίευσε τον κατάλογο με τις 50 κορυφαίες Εταιρίες Χημικών <http://cen.acs.org/content/dam/cen/94/30/globaltop50.pdf>. Η κατάταξη έγινε με βάση το ύψος των πωλήσεων κατά το 2015. Τις πρώτες δέκα θέσεις καταλαμβάνουν (εντός παρενθέσεως οι πωλήσεις και η έδρα της εταιρίας): 1. BASF (\$63,7 δισ., Γερμανία), 2. Dow Chemical (\$48.8 δισ., ΗΠΑ), 3. Sinopec (\$43.8 δισ., Κίνα), 4. SABIC (\$34.3 δισ., Σ. Αραβία), 5. Formosa Plastics (\$29.2 δισ., Ταϊβάν), 6. Ineos (\$28.5 δισ., [Ελβετία]), 7. ExxonMobil (\$28.1 δισ., ΗΠΑ), 8. LyondellBasell Industries (\$26.7 δισ., Ολλανδία), 9. Mitsubishi Chemical (\$24.3 δισ., Ιαπωνία) και 10. DuPont (\$20.7 δισ., ΗΠΑ). Για τις πέντε πρώτες θέσεις, η σειρά αυτή ήταν ίδια και κατά το 2014, η δε BASF βρίσκεται για δέκατη χρονιά στην πρώτη θέση. Ωστόσο το δεδομένο αυτό πρόκειται να αλλάξει σύντομα λόγω της συγχώνευσης των Dow Chemical και DuPont. Στη λίστα των 50 πρώτων εταιριών υπάρχουν 13 εταιρίες που έχουν την έδρα τους στις ΗΠΑ και

ακολουθούν Ιαπωνία (7), Γερμανία (6) και Ν.Κορέα (4).

Σύμφωνα με τα στοιχεία του C&EN, το σύνολο των πωλήσεων των 50 πρώτων εταιριών χημικών προϊόντων μειώθηκε κατά 10,8 % σε σχέση με το 2014, σε αντίθεση με τα συνολικά κέρδη που αυξήθηκαν κατά 15,1%. Το περιοδικό αποδίδει αυτές τις αλλαγές σε δύο κυρίως παράγοντες: αφενός στην πτώση της τιμής του πετρελαίου και αφετέρου στο ισχυρό δολάριο. Η πτώση της τιμής του πετρελαίου συμπίεσε τις τιμές των χημικών, ταυτόχρονα όμως μετέβαλψε σημαντικά προς τα κάτω και τις τιμές των πρώτων υλών. Εξάλλου, με δεδομένο ότι το C&EN μετατρέπει το ύψος των πωλήσεων όλων των εταιριών σε δολάρια προκειμένου να καταρτίσει τη λίστα, η αλλαγή της ισοτιμίας του δολαρίου έναντι των άλλων κύριων νομισμάτων [ευρώ, γιέν, γουόν] υπέρ του πρώτου, δεν επηρέασε μόνο τη σειρά κατάταξης, αλλά και τα δεδομένα που αφορούν το συνολικό ετήσιο ύψος των πωλήσεων.

<http://cen.acs.org/articles/94/i30/CENs-Global-Top-50.html>

Η «πλαστική απειλή»... του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Η ΠΡΩΤΗ παγκοσμίως μελέτη που εξετάζει την απλοίωση των πλαστικών μπουκαλιών PET σε πραγματικές συνθήκες στη θάλασσα φέρει ειλικρινή υπογραφή και αποτελείται από μια ομάδα ελλήνων ερευνητών του Πανεπιστημίου Πατρών και του Ελληνικού Κέντρου Θαλάσσιων Ερευνών (ΕΛΚΕΘ).*

Τα πλαστικά αντικείμενα αποτελούν τα κυριότερα απορρίμματα στο βυθό των θαλασσών μας, συνιστώντας μία από τις μεγαλύτερες περιβαλλοντικές απειλές για τον πλανήτη του 21ου αιώνα. Όταν τα πλαστικά βρεθούν εκτεθειμένα στο περιβάλλον, με το πέρασμα του χρόνου, την επίδραση της ηλιακής ακτινοβολίας και της μηχανικής καταπόνησης από τον άνεμο και τα κύματα, απλοίωνται και κατακερματίζονται σε μικρότερα κομμάτια, δημιουργώντας τα μικροπλαστικά. Τα πλαστικά ευθύνονται για το θάνατο εκατοντάδων χιλιάδων θαλάσσιων θηλαστικών και πτηνών που τα καταπίνουν ή μπλέκονται σε αυτά κάθε χρόνο. Επίσης, όταν συσσωρεύονται σε μεγάλες ποσότητες στο βυθό των κλειστών κόλπων δημιουργούν τεχνητά σκληρά υποστρώματα, με αποτέλεσμα να απλώζουν τα οικοσυστήματα του βυθού.

Με βάση όσα γνωρίζαμε με τη μέχρι σήμερα, το PET παραμένει σταθερό για πάνω από 30, 40 ή και 50 χρόνια. Η ομάδα των ελλήνων ερευνητών έδειξε ότι η επιφάνειά του πλαστικού αρχίζει να αποδομείται και να εμφανίζει σημαντικές αλληλώσεις περίπου στα 15 χρόνια. Το πρόβλημα είναι ότι

οι επιστήμονες δε γνωρίζουν ακόμη με σαφήνεια πώς και σε πόσο χρόνο απλοίωνται και αποδομούνται τα διάφορα είδη πλαστικών στη θαλάσσα περιβάλλον.

Χρησιμοποιώντας ως πηγή «ηρώτης ύλης» το βυθό του Σαρωνικού (από βάθος 200 μ.), οι επιστήμονες θέλησαν να βρουν έναν τρόπο ώστε να αξιοποιήσουν την αντοχή των πλαστικών. Στηρίζτηκαν πλοιούν, στην ημερομηνία λήξης που αναγράφεται στα μπουκάλια.

Τα δείγματα αναλύθηκαν στο Τμήμα Χημείας του Πανεπιστημίου Πατρών με τις μεθόδους της φασματομετρίας υπερύθρου φωτός και της ηλεκτρονικής μικροσκοπίας. Οι ανατίθεσης έδειξαν ότι τα μπουκάλια PET παραμένουν στη θαλάσσα περιβάλλον για περίπου 15 χρόνια με την επιφάνειά τους σχεδόν αναθλιώτη. Μετά, σταδιακά, αιυτά εμφανίζεται διαφορετική και σε πολλές περιπτώσεις σημαντικά αλληλοιωμένη.

- Στο Σαρωνικό, ο οποίος εμφάνισε τη μεγαλύτερη πυκνότητα θαλάσσιων απορριμμάτων στην Ελλάδα με μέση τιμή τα 930 αντικείμενα ανά τ.χλμ. - οι ακραίες τιμές έφθασαν τα 3.428 αντικείμενα ανά τ.χλμ. στο Δυτικό Σαρωνικό και τα 4.796 στον Ανατολικό Σαρωνικό), η αναπλογία των πλαστικών άγγιξε το 95%. Από αυτά περίπου το 10% ήταν πλαστικά μπουκάλια PET, τα οποία αποτελούν το δεύτερο κυρίαρχο πλαστικό στις ελληνικές θαλάσσες μετά τις πλαστικές σακούλες.

- Στο Βόρειο Ιόνιο και στις ακτές της Κέρκυρας

(οι αμέσως επόμενες σε επιβάρυνση περιοχές), η πυκνότητα ήταν 820 αντικείμενα ανά τ.χλμ., με τα πλαστικά σε αναλογία 91% και τα PET σε ποσοστό 8-10% εξ αυτών.

- Στον Πατραϊκό Κόλπο η πυκνότητα ήταν 641 αντικείμενα ανά τ.χλμ., με τα πλαστικά σε ποσοστό 60% και PET σε ποσοστό 9%.
- Στον Κόλπο των Εινιάδων (γειτονικός του Πατραϊκού Κόλπου), η πυκνότητα ήταν 416 αντικείμενα ανά τ.χλμ. με τα πλαστικά στο 67,5%. Εδώ εμφανίστηκε το υψηλότερο ποσοστό σε PET με 16,5% (στατιστική ανάλυση των ερευνητών δείχνει ότι αυτό οφείλεται στην έντονη θαλάσσια δραστηριότητα και συγκεκριμένα στα σκάφη - αναψυχής, εμπορικά, επιβατηγή και αθλευτικά).
- Τέλος, στον Αργολικό Κόλπο η πυκνότητα των θαλάσσιων απορριμμάτων ήταν 360 αντικείμενα ανά τ.χλμ.. Η αναλογία των πλαστικών είχε ποσοστό 67%, ενώ τα PET απαντήθηκαν στο μικρότερο ποσοστό, στο 3%.

*Η έρευνα πραγματοποιήθηκε από την επίκουρη καθηγήτρια Χρ. Καραπαναγιώτη και την ερευνήτρια Κ. Φωτοπούλου του Εργαστηρίου Χημείας Περιβάλλοντος του Τμήματος Χημείας του Πανεπιστημίου Πατρών, τον καθηγητή Γ. Παπαθεοδώρου και την επίκουρη καθηγήτρια Μ. Γεραγά του Εργαστηρίου Θαλάσσιας Γεωλογίας και Φυσικής Ωκεανογραφίας του Τμήματος Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Πατρών, τον δρα Χρ. Ιωακεμίδη, την κύρια ερευνήτρια Χρ. Ζέρη και τον διευθυντή Ερευνών Ε. Παπαθανασίου του Ινστιτούτου Ωκεανογραφίας του Ελληνικού Κέντρου Θαλάσσιων Ερευνών (ΕΛΚΕΘ), ενώ σημαντική ήταν και η συμβολή του δρος Φρ. Γκαλγκανί του γαλλικού IFREMER.

Φυλακίζοντας το υδροφθόριο!

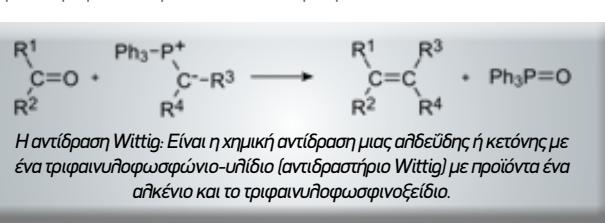
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ από το πανεπιστήμιο του Southampton στο Ηνωμένο Βασίλειο, κατέφεραν να εγκλωβίσουν ένα μόριουδροφθόριο (HF) ενός κλωβού C60φουλερένιουμποσκοπώντας στην ενδελεχέστερη μελέτη του δραστικότατου υδροφλογόνου.

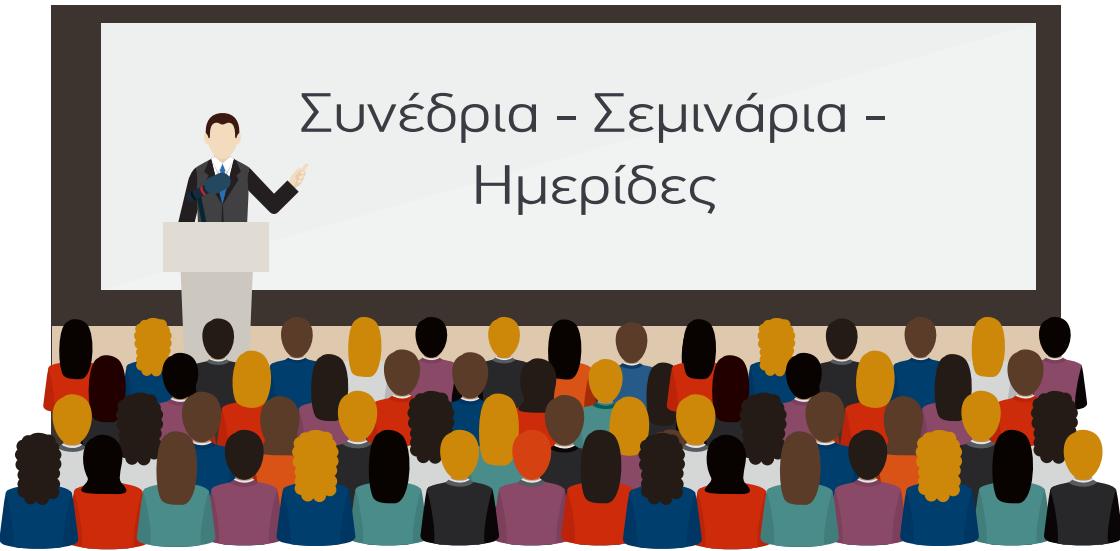
Η μελέτη μορίων με την μέθοδο του εγκλωβισμού τους εντός της κοιλότητας των φουλερένιων είχε επιχειρηθεί με επιτυχία και στο παρελθόν σε περιπτώσεις όπως αυτές του νερού, του ηλίου και του υδρογόνου. Σε αντίδιαστοή με τις παραπάνω προσπάθειες, η περίπτωση του HF παρουσίασε την εξής ιδιαιτερότητα: Ενώ η εισαγωγή του HF εντός του κλωβού κατέστη δυνατή μέσω της διάνοιξης μίας αρκετά μεγάλης «τρύπας-εισόδου», η παραμονή του εντός αυτής αποδείχθηκε δύσκολη υπόθεση καθώς με τις προϋπάρχουσες μεθόδους «δραπέτευε». Επομένως έπρεπε να ανακαλυφθεί μία μέθοδος που θα επέτρεπε το έγκαιρο κλείσιμο της

εισόδου-εξόδου ώστε το μόριο του HF να μην προβλέψει να δραπετεύσει.

Αυτό επετεύχθη επιστρατεύοντας την κατάλληλη φωσφίνη, η οποία αντέδρασε με μία αγκυροβολημένη -στο φουλερένιο- καρβονυλική ομάδα- προς ένα υθίδιο φωσφόρου. Η επακόλουθη ενδομοριακή αντίδραση Wittig οδήγησε στο επιθυμητό προϊόν. Με αυτά τη συνθετική μεθοδολογία, η έξοδος του φουλερενίου έκτινε ταχύτατα, με αποτέλεσμα το HF να μη μπορεί να διαφύγει. Η όλη διαδικασία παρά την εκπληκτική επιτυχία της βασίζεται σε ένα εξειδικευμένο πρωτόκολλο που δύσκολη θα αναπαραχθεί από μια εξειδικευμένης συνθετικούς χημικούς. Ως αποτέλεσμα, ο επόμενος στόχος θα μπορούσε να είναι η αιτητοποίηση της συνθετικής διαδικασίας ώστε αυτή να υπέροχη «μοριακή μικρο-χειρουργική» να καταστεί προσβάσιμη σε ευρύτερο επιστημονικό κοινό.

Chemistry World & A Krachmalnicoff et al, Nat. Chem., 2016

Συνέδρια - Σεμινάρια - Ημερίδες

Σεμινάριο με θέμα «Επαλήθευση μικροβιολογικών μεθόδων - Εκτίμηση αβεβαιότητας - Εσωτερικός έλεγχος ποιότητος»

ΤΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ Τμήμα Αναπτυξικής Χημείας της Ε.Ε.Χ. σε συνεργασία με το "Παρατηρητήριο" της επαγγελματικής απασχόλησης των χημικών, διοργανώνει στην Αθήνα, την 1η Οκτωβρίου 2016, ημέρα Σάββατο σεμινάριο με θέμα: **«Επαλήθευση μικροβιολογικών μεθόδων-Εκτίμηση αβεβαιότητας-Εσωτερικός έλεγχος ποιότητος»**. Η διοργάνωση αυτή απευθύνεται σε όλους τους επιστήμονες που ασχολούνται με τον υπολογισμό της αβεβαιότητας στις μικροβιολογικές αναλύσεις και μετρήσεις, και θα ήθελαν να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους ή να λύσουν

απορίες σχετικά με τις προσεγγίσεις που εισάγονται από την δημοσιευμένη βιβλιογραφία.

Οι εργασίες του σεμιναρίου θα πραγματοποιηθούν στην αίθουσα εκδηλώσεων της Ε.Ε.Χ. Η προθεσμία που έχουν οι ενδιαφερόμενοι για να δηλώσουν συμμετοχή είναι έως την **26η Σεπτεμβρίου 2016**.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον αριθμό των συμμετεχόντων, το κόστος της συμμετοχής και το πρόγραμμα του σεμιναρίου: <http://www.eex.gr/news/anakoinwseis/1542-seminario>.

Υλικά Συσκευασίας: Εξελίξεις στον τομέα των τροφίμων, φαρμάκων και καλυντικών.

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ των παραδημητικών εκδηλώσεων της 15ης Διεθνούς Έκθεσης «SYSKEVASIA 2016» που θα λάβει χώρα στο AthensMetropolitanExpo (8-11 Οκτωβρίου 2016), η Ένωση Επιλήνων Χημικών διοργανώνει εκδήλωση με γενικό τίτλο "Υλικά Συσκευασίας: Εξελίξεις στον τομέα των τροφίμων, φαρμάκων και καλυντικών". Η εκδήλωση θα διεξαχθεί στο χώρο της έκθεσης, τη **Δευτέρα 10 Οκτωβρίου 2016, 17:30-19:30**.

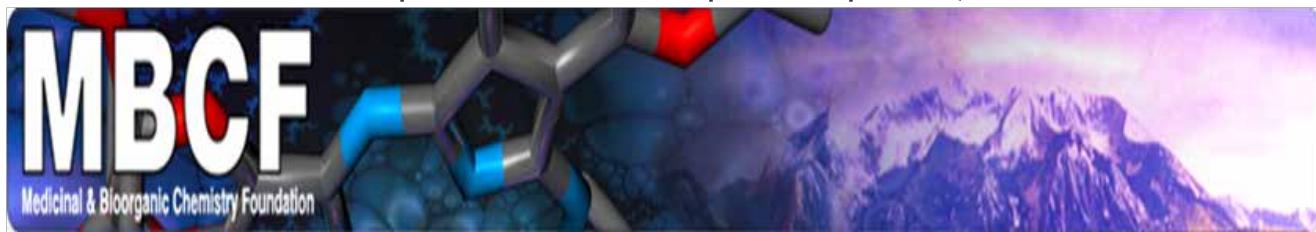
Στο πλαίσιο της εκδήλωσης θα παρουσιαστούν δύο εισηγήσεις:

- **Τεκμηρίωση της συμμόρφωσης της συσκευασίας Τροφίμων με τη Νομοθεσία. Ανάλυση περιπτώσεων** (Ειρήνη Πουλημά - Ευγενία Δεσύπηρη, Δρ Χημικοί, Γενικό Χημείο του Κράτους, Εργαστήριο υψηλών σε επαφή με τρόφιμα).
- **Εξελίξεις στη συσκευασία φαρμάκων και καλυντικών-Νέες νομοθεσίες** (Ειρήνη Καρπαδάκη, Χημικός MSc, Quality Assurance-Transfers Manager, Famar Global Quality).

Θα επακολουθήσει στρογγυλό τραπέζι με κεντρικό θέμα:

Ο κλάδος της συσκευασίας στην περίοδο της κρίσης. Δυσκολίες και προοπτικές. Το συντονισμό της συζήτησης έχει αναλάβει η κ. Ντόρα Βακιρτζή, Χημικός, Marketer IBS AE Βιομηχανία πλαστικών και αναψυκτικών), ενώ το στρογγυλό τραπέζι θα πλαισιώσουν οι κ. Αντώνης Σηφάκης (Χημικός, Γενικός Διευθυντής της εταιρείας MOP-ΝΟΣ), Σωτήρης Κούρτης (Μηχανολόγος Πολυμερών, νέος επιχειρηματίας, Διευθύνων Σύμβουλος στην εταιρεία ACTUS), Γιώργος Ρίζος (Χημικός, εκπρόσωπος της PIZOS AEBE, εταιρίας παραγωγής καλυντικών). Κατά την διάρκεια της συζήτησης θα ανταλλαγούν απόψεις που αφορούν θέματα βιωσιμότητας, εξωστρέφειας, καινοτομίας και θα αναδειχτούν οι προοπτικές απασχόλησης των χημικών στον κλάδο της συσκευασίας. Περισσότερες πληροφορίες για το πρόγραμμα της εκδήλωσης μπορείτε να αναζητείτε στην ιστοσελίδα της έκθεσης (www.syskevasia-expo.gr).

Προσεχή Συνέδρια Χημείας

13th Winter Conference on Medicinal and Bioorganic Chemistry

Topics: Medicinal Chemistry, Biochemistry, Organic Chemistry, Drug Delivery

Date: 22/23/24/25/26 January 2017, Steamboat Springs (CO), USA, North America

Web Site: <http://www.mbcfconference.com/>

Contact: claire@scientificupdate.co.uk

Non-Invasive Delivery of Macromolecules Conference 2017

Topics: Biotechnology, Inorganic Chemistry, Materials Science, Nanotechnology, Polymer Chemistry, Supramolecular Chemistry

Date: 12/13/14/15/16 February 2017, Queenstown, New Zealand, Australasia

Web Site: <http://confer.co.nz/amn8/>

Contact: amn8@confer.co.nz

European Winter Conference on Plasma Spectrochemistry 2017

Topics: Analytical Chemistry

Date: 19/20/21/22/23/24 February 2017, Sankt Anton, Austria, Europe

Web Site: <http://www.ewcps2017.at/>

Contact: ewcps2017@boku.ac.at

6th International Conference on Ecological and Environmental Chemistry 2017

Topics: Chemical Education, Chemical Engineering, Environmental Chemistry, Green Chemistry

Date: 2/3 March 2017, Chisinau, Republic of Moldova, Europe

Web Site: <http://eec-2017.mrda.md/>

Contact: EEC-2017@mrda.md

5th International Conference on Multifunctional, Hybrid and Nanomaterials

6-10 March 2017, Lisbon, Portugal

Date: 6/7/8/9/10 March 2017, Lisbon, Portugal, Europe

Web Site: <http://www.hybridmaterialsconference.com/>

Contact: see Web Site

Παρουσίαση του βιβλίου «Κατάχνσις γεωπονικής Χημείας και Γεωλογίας» (Μετάφραση Ροβέρτου Πελεκάση)

Περίληψη: Παρουσιάζεται το βιβλίο «Κατάχνσις γεωπονικής Χημείας και Γεωλογίας» σε μετάφραση από τα αγγλικά από τον Ροβέρτο Πελεκάση. Το βιβλίο διδασκόταν στα Δημοτικά Σχολεία της Επιπανήσου από το 1847.

Abstract

Herewith is presented the book entitled "Indoctrination of agronomic Chemistry and Geology" translated from English by Rovertos Pelekasis. The content of this book was taught in the primary Schools of Ionian Islands since 1847.

1. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Γεωργική Χημεία είναι κλάδος της εφαρμοσμένης Χημείας που μελετά από χημική άποψη το περιβάλλον στο οποίο αναπτύσσονται τα φυτά και μπορεί να διαιρεθεί σε δυο μέρη: Την **αγροχημεία** και τη **φυτοχημεία**. Η αγροχημεία ασχολείται εν γένει, με το έδαφος δηλαδή τη μελέτη της σύστασής του, την υγρασία, τη χημεία, τη μικροβιολογία του κ.ά. Η φυτοχημεία εξετάζει τα συστατικά του φυτού, καθώς και τη δειτουργία, τη χημεία και τη διατροφή του [ήπιασματα].

Στην Κεντρική Ευρώπη η εκπαίδευση των αγροτών άρχισε μόλις κατά το τέλος του 18ου και τις αρχές του 19ου αιώνα, σε ειδικές Ακαδημίες. Οι πρώτες από αυτές ιδρύθηκαν στο Κέστχελη της Ουγγαρίας το 1796 και στο Χόενχάμπ της Γερμανίας το 1818. Αυτές οι προσπάθειες βασίζονται στη μεταφορά εμπειριών, δηλαδή αγρότες δίδασκαν τις εμπειρίες τους σε άλλους αγρότες.

Η εποχή της επιστημονικής θεώρησης άρχισε όταν οι ερευνητές Malpighi και Grew άνοιξαν το δρόμο της παρατήρησης και έθεσαν τα θεμέλια της φυσικής των φυτών.

Η χημική όμως επιστημονική προσέγγιση του θέματος έγινε το 1840, από τον Γερμανό καθηγητή της χημείας στο Ντάρμστατ και Μόναχο Justus von Liebig¹, ο κλασικής εργασία του οποίου «Η Οργανική Χημεία και η εφαρμογή της στην γεωργική Χημεία και Φυσιολογία» («Die Organische Chemie in ihrer Anwendung auf Agrikulturchemie und Physiologie») εγκαίνιασε τη συστηματική ανάπτυξη των γεωπονικών επιστημών. Στις υποδείξεις του οφείλομε, πλήν των άλλων, τη δημιουργία της βιομηχανίας χημικών λίπασμάτων. Έτσι τα παθιαία εμπειρικά κέντρα εξαφανίστηκαν και αντικαταστάθηκαν από γεωργικές ακαδημίες.

Ακολουθώντας τις ευρωπαϊκές χώρες, η απελευθερωμένη Ελλάδα ίδρυσε Αγρονομικό πρότυπο στην Κόρινθο. Ο Καποδίστριας έθεσε τις πρώτες βάσεις της γεωργικής ανάπτυξης. Με δαπάνες του Εγκάρδου ίδρυσε το αγροκήπιο στην Τίρυνθα και, το 1829, κάλεσε τον πρώτο Ελλήνη γεωπόνο Γρηγόριο Παλαιολόγο από τη Γαλλία ως δι-

ευθυντή των εθνικών κτημάτων και του προτύπου αγροκηπίου στην Τίρυνθα. Ο Παλαιολόγος εισήγαγε άροτρα και γεωργικά εργαλεία νέου συστήματος, έγραψε δε και την «Αγροτική οικονομία».

Από τα μέσα του 19ου αιώνα πυκνώνουν και στην Ελλάδα οι επιστήμονες γεωπόνοι, ψηφίζονται νόμοι γεωργικοί, ιδρύεται η «Γεωργική Εταιρεία», γεωργικοί σταθμοί και διαφόρους βαθμού σχολές.

Στα Επάνωα, επί Γάλλων Αυτοκρατορικών το 1808, ιδρύθηκε η «Ιονική Ακαδημία». Σύμφωνα με το καταστατικό της, οι κυριότεροι σκοποί του ιδρύματος ήταν η βελτίωση της γεωργίας και της βιοτεχνίας, η προώθηση του εμπορίου και η ενθάρρυνση των γραμμάτων.

To 1810 διορίστηκε ως αυτοκρατορικός επίτροπος² ο Mathieu Lesseps, πατέρας του γνωστού από τη διώρυγα του Σουέζ Ferdinand Lesseps. Με δικές του ενέργειες, συστάθηκε στην Κέρκυρα ως παράρτημα της Ιονικής Ακαδημίας, Αγρονομική Εταιρεία, της οποίας πρόεδρος εξελέγη ο ίδιος Lesseps, μέλη δε διακρινόμενοι στην Κέρκυρα για τα γράμματα και τις γεωργικές γνώσεις όπως ο Σωτηλανός Βλασσόπουλος, ο Εμμανουήλ Θεοτόκης κ.ά. Με την Εταιρεία αυτή οι Γάλλοι επικείρησαν να σπάσουν τις μονοκαλλιέργειες της βενετσιάνικης επιβολής, δηλαδή το κρασί και το λάδι. Επιδίωξαν την αύξηση της παραγωγής σταριού και εργάστηκαν γενικά για τη βελτίωση και εμψύχωση της γεωργίας δίνοντας οδηγίες και νουθεσίες που αφορούσαν τη γεωργία, προτείνοντας διαγωνίσματα επί αρμοβόλη για τη συγγραφή πονημάτων περί της γεωργίας. Έτσι άρχισε στην Κέρκυρα η καλλιέργεια της πατάτας και της ντομάτας. Το 1814 ο Άγγλοι με την κατάληψη της Κέρκυρας διέθισαν την Ακαδημία.

Κατά το διάστημα της Αγγλικής «Προστασίας»³ και επί αρμοστείς Adams, ο Ιόνιος Βουλή ίδρυσε νέα Αγρονομική Εταιρεία. Σε κάθε νησί διορίστηκε επιτρόποι υπό την εποπτεία του Επαρχου (εγχώριου διοικητή κάθε νησιού) και του αρμόδιου για τη γεωργία δημοσιούργου. Αυτή προσακολίσθηκε προς συνεταιρισμό όλα τα πρόσωπα που είχαν θεωρητικές και πρακτικές γεωπονικές γνώσεις. Η γεωργική αυτή εταιρεία επιφεύγηκε την επέκταση καλλιέργειας αγρών, την εκχέρσωση ακαλλιέργητης γης, την αποδήρανση ελών, την προμήθεια γεωργικών μηχανών και εργαλείων, την επιδιοικήση τη σαπωνοποιίας, την οινοποιία κ.ά.

Επί Αγγλοκρατίας πάντα, το 1844, ο Ιόνιος Βουλή με σκοπό τη βελτίωση της γεωργίας αποφάσισε και ίδρυσε το **Πρότυπον Αγρονομικόν Σχολείον** στους Καστελλάνους - Μέσους στην Κέρκυρα, από το οποία απεφοίτησε και ο ιερέας Αρσένιος Πανδής⁴, ο οποίος και διορίστηκε από τον Μουστοξύδο καθηγητής αυτής της επιστήμης. Ο Αρσένιος Πανδής έγραψε και το «Δοκίμιον Αγρονομίασ» το οποίο δημοσιεύτηκε στην Κέρκυρα το 1867. Δυστυχώς, πλόγω κακού προγραμματισμού, το σχολείο αυτό έζησε μόνο έξι χρόνια.

Επί Αγγλοκρατίας πάλι, σύμφωνα με μετέπειτα πλόγιου και ιστο-

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΓΕΩΠΟΝΙΚΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ

KAI
ΓΕΩΛΟΓΙΑΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ
ΚΑΤ' ΕΠΙΤΑΓΗΝ ΤΗΣ ΙΟΝΙΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΠΡΟΣ ΞΡΗΝΑΝ
ΤΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΑΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΟΥ ΕΚΡΑΤΟΥΣ.

ΚΕΡΚΥΡΑ.
Επ τη Τυπωρεαία της Κυβερνήσεως.
1847.

ριοδίφρ Σπυρίδωνος Δεβιάζη⁵, ο Ιόνιος Βουλή ψήφισε νόμο σύμφωνα με τον οποίο οι δευτεροετές φοιτητές της νομικής (σχολής τετραετούς φοίτησης) και οι τριτοετές της φιλοσοφικής (σχολής τριετούς φοίτησης), έπρεπε να «ακροάζονται» και το μάθημα της χημείας. Επίσης εις το γυμνάσιο να διδάσκονται τα στοιχεία της χημείας.

Επειδή και η εργατική τάξη, και ιδίως οι χωρικοί, έπρεπε να έχουν μικρές χημικές γνώσεις, αποφασίστηκε να διδάσκεται η χημεία στο δημοτικό σχολείο και η Κυβέρνηση τύπωσε άμεσα, το 1847, στην Κέρκυρα το σχετικό βοήθημα για τους διδασκάλους. Ο τίτλος του ήταν «Κατήχησις Γεωπονικής Χημείας και Γεωλογίας» μεταφρασθείσα από την Αγγλική γλώσσα κατ' επιταγήν της Ιονίου Κυβερνήσεως, για χρήση των Δημοτικών Σχολήσιων του Κράτους⁶. Εικ. 1. Η μετάφραση έγινε από τον Ροβέρτο Πελεκάση. Το όνομα του συγγραφέα δεν αναφέρεται.

Το 1857 στα δευτερεύοντα σχολεία, μετονομασθέντα σε λύκεια, άρχισε να διδάσκεται, συν τοις άλλοις, και η πρακτική γεωργική.

Συγκριτικά θα αναφερθεί ότι το 1915, δηλ. 68 χρόνια μετά από την έκδοση της «Κατήχησης», ο διευθυντής του Κεντρικού Γεωπονικού Χημείου στην Αθήνα Παπαϊατσέας⁷, σε εγχειρίδιο του για τα λιπάσματα, απευθύνει ιδιωτικά προσωπική παράκληση στους δημοδιδασκάλους να εκπλαίκευσουν και να μεταδώσουν στους μαθητές τους τις γνώσεις

τους για τα λιπάσματα, παράλληλα με το διδακτικό τους έργο.

Περί το 1928 αναφέρεται ότι στην Ελλάδα παραδίδονται γεωργικά μαθήματα στα δημοτικά σχολεία, τα γυμνάσια και τα διδασκαλεία. Για την προετοιμασία δε των καταρρήσιων δινασκάλων υπάρχουν φροντιστήρια για τη γεωργική μετεκπαίδευσή τους. Τέτοια λειτουργούσαν στην Αθήνα, Λάρισα, Θεσσαλονίκη και αλλού με επίσημη φοίτηση.

Η κατώτατη επαγγελματική γεωργική εκπαίδευση αποκτιόταν από τα κατώτατα γεωργικά σχολεία και τα ειδικά και περιοδεύοντα ή οποια λειτουργούσαν εποχιακά.

Η μέση γεωργική εκπαίδευση άλλιστε μεν παρεχόταν από τη «Τριανταφυλλίδειο Μέση Γεωργική Σχολή» της Αθήνας, άλλιστε από την «Κασσοβέτειο» του Αίδινιου Θεσσαλίας και τελευταία από τη «Μέση Γεωργική Σχολή Λάρισας» ήτην «Δενδροκομική» της Πάτρας. Στις σχολές αυτές γίνονταν δεκτοί απόφοιτοι της Β' γυμνασίου η φοίτηση δε ήταν τριετής, θεωρητική και πρακτική.

Μετείωντας τα βιβλία Φυσικής της 5ης και 6ης δημοτικού του 2015, παρατηρούμε ότι οι μικροί μαθητές στην πρώτη τους επαφή με τη χημεία ενημερώνονται για τα άτομα, τα μόρια ή ακόμα και τα κουάρκ και τις χημικές ενώσεις. Στην παρακαλώσα όμως γεωργικά χώρα μας, μήπως θα έπρεπε να γίνεται και κάποια προσπάθεια δημιουργίας αγροτικής συνείδησης στα παιδιά και με τη νύξη της αγροτικής χημείας;

2. ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Ο συγγραφέας της «Κατήχησης» στον πρόλογό του απευθύνεται στους «δημοδιδασκάλους του Ιονίου» βεβαιώνοντάς τους ότι δεν θα συναντήσουν δυσκολία στο να καταστήσουν εύληπτο το περιεχόμενο του βιβλίου στους μαθητές. Το βιβλίο Εικ. 1. Το εξώφυλλο του βιβλίου είναι γραμμένο με τη μορφή ερωτήσεων και απαντήσεων και δίνεται η δυνατότητα επιλογής από τους δασκάλους των ερωτήσεων που είναι πιο ωφέλιμες για τους μαθητές και την περιοχή παραμονής τους.

Και ο μεταφραστής στον πρόλογό του αποδίδει τη θέση των μαθημάτων αυτών στην πρόθεση της Κυβέρνησης να συστήσει Αγρονομική Σχολή κατ' αρχάς στην Κέρκυρα και ύστερα σε άλλα μεγάλα νησιά του Κράτους. Σαν σκοπό δε της «Κατηχήσεως» αναφέρει την εξοικείωση των μαθητών με τα στοιχεία που απαρτίζουν τη γόνιμη γη και την επιστημονική εξήγηση διαφόρων φυσικών φαινομένων, πειραμάτων και ερμηνειών.

Το βιβλίο, εκ 51 σελίδων, χωρίζεται σε 8 μέρη και όλες οι χημικές αντιδράσεις εξιστορούνται περιγραφικά, χωρίς κανένα χημικό συμβολισμό στοιχείου ή χημική εξίσωση.

Μέρος Α: « Περί της φύσεως των φυσομένων». Με τη μορφή ερωταποκρίσεων στο μέρος αυτό αναλύεται τι είναι η Γεωργία και τι οφείλει να γνωρίζει ο γεωργός για τη φύση των καρπών που φυτώνουν και την ποιότητα της γης. Γίνεται επί μέρους διαχωρισμός των ανόργανων και οργανικών ουσιών των φυτών, ο οποίος επιβεβαιώνεται και με πέραμα καύσης. Στη συνέχεια αναφέρεται η σύσταση του οργανικού μέρους των φυτών από τέσσερα βασικά στοιχεία, τουτέστιν άνθρακα, υδρογόνο, οξυγόνο και νιτρογόνο (άζωτο). Περιγράφεται η προέλευση, γίνονται και πειράματα ανίχνευσης των στοιχείων αυτών τα οποία και απεικονίζονται στο βιβλίο. Στη συνέχεια αναφέρονται δέκα ακόμα ανόργανα συστατικά του φυτού, δηλαδή ποτάσσα, άλικατη (υδροξείδια αιθανατικών

μετάρρητων), τίτανος (ασβέστης), μαγνησία (οξείδιο του μαγνησίου), οξυγονίδης σιδήρου (μονοξείδιο του σιδήρου), οξυγονίδης μαγγανησίου (οξείδιο του μαγγανίου), πυρίτης (σιδηροπυρίτης), χλώριον, θειϊκόν οξύ και φωσφορικόν οξύ. Και πάλιν περιγράφονται οι ιδιότητες και οι παρασκευές των ουσιών, γίνονται πειράματα αιλήρα και γευστικές δοκιμές, π.χ. της ποτάσσας, για να κατανοήσουν οι μαθητές τι είναι η αιλαθική γεύση. Επισημαίνεται ότι όλες αυτές οι ανόργανες ουσίες ευρίσκονται στην τέφρα των φυτών, κατά δι-αφορετικές αναλογίες.

Μέρος Β: «Περί της οργανικής των φυτών τροφής». Σ' αυτό το μέρος εξετάζεται η φυσιολογία των φυτών αρχίζοντας από τον τρόπο που παραπληράνουν την τροφή τους από τη γη δια των ριζών και από τον αέρα δια των φύλλων τους. Έτσι απορροφούν το ανθρακικό οξύ και υδρατμούς από τον αέρα κατά τη διάρκεια της ημέρας, συγκρατούν τον άνθρακα και αποπέμπουν το οξυγόνο. Παράλληλα ροφούν και από τη γη τα φυτά άνθρακα εν είδει γεωδόους οξέους ήτοι ανθρακικού οξέους, είτε εξ αιλήρων ουσιών που ευρίσκονται στη φυτική ύπηρη της γης. Όσο για το άζωτο το αναβυζάνουν από τη γη εν είδει αμμωνίας και νιτρικού οξέους.

Επιβοηθητικά παρουσιάζεται πείραμα παρασκευής ανθρακικού οξέους δια της επιδράσεως αιλικού οξέους (υδροχλωρικού οξέους) επί βώλου ασβεστολίθου ή κοινής σόδας.

Μέρος Γ: «Περί της ουσίας των φυτών». Το κεφάλαιο αυτό επικεντρώνεται στη διεργαδική μελέτη των ουσιών από τις οποίες αποτελούνται τα φυτά. Και αυτές είναι η ίνική ύπηρη (φυτικές ίνες), το άμυλο και η ιξώδης ύπηρη (ήευκώματα). Προσδιορίζεται η υφή τους, φέρονται παραδείγματα για την παρουσία τους σε φυτά και καρπούς και πραγματοποιείται πείραμα διαχωρισμού του άμυλου από την ιξώδη ύπηρη (γλυκούτενό) του αιλευριού.

Τέλος διδάσκεται ότι οι ουσίες αυτές απαρτίζονται από τα στοιχεία άνθρακας, υδρογόνο, οξυγόνο και άζωτο. Τα δε στοιχεία είναι αδιαίρετα σε αντίθεση με άλλα σύνθετα σώματα τα οποία επιδέχονται διάλιση.

Μέρος Δ: «Περί του εδάφους, ήτοι της γης εφ' ης αυξάνουσι τα φυτά». Στο μέρος αυτό διδάσκεται η σύσταση της καλλιεργήσιμης γης η οποία απαρτίζεται από οργανική και ανόργανη ύπηρη. Πραγματοποιείται πείραμα καύσης της, όπου καίγεται μόνον το ποσοστό της οργανικής. Το οργανικό μέρος προέρχεται από ρίζες και κορμούς δέντρων, από κοπριά και λείψανα ζώων και αποτελεί περίπου τα Υ του βάρους του εδάφους. Η καλή γη περιέχει τουπλάκιστον 5% οργανική ύπηρη, η οποία πήγασε σε όταν οργώνεται και θερίζεται συχνά. Όσον αφορά το ανόργανο μέρος προέρχεται από το τριψιμό λίθων που συνίστανται από άμμου, ασβεστολίθικά και αργιθικά πετρώματα. Από την ανάμειξη άμμου και αργίου με λίγο ασβέστη προέρχεται η παχιά γη ή μάργα. Η γη ονομάζεται ελαφριά όταν περιέχει μεγάλη αναλογία άμμου ή χαλικιού, ενώ βαριά όταν περιέχει πολλή άργιλο. Τα βαριά αργιθώδη εδάφη κατακρατούν περισσότερο νερό και πρέπει να αποδημονούνται με βαθύ όργωμα και να προστίθεται κοπριά και ασβέστης.

Μέρος Ε: «Περί της ανοργάνου τροφής των φυτών». Στο κεφάλαιο αυτό ο διδάσκων υπογραμμίζει τη χρονοψύτητα του ανόργανου μέρους του εδάφους τόσο για τη στήριξη του φυτού, όσο και για την προμήθεια της τροφής του. Εκτός δε της άμμου, της αργίου και του ασβέστη απαριθμεί άλλες εννέα χημικές ουσίες οι οποίες βρίσκονται σε μικρές ποσότητες στο έδαφος, ήτοι ποτάσσα,

σόδα, οξείδιο του μαγνησίου, μονοξείδιο του σιδήρου, οξείδιο του μαγγανίου, θειϊκό οξύ και φωσφορικό οξύ και χλώριο. Οι ουσίες αυτές ανιχνεύονται και στην τέφρα των φυτών. Παραθέτει επί πλέον και πίνακα με τα συστατικά της τέφρας σταριού, βρώμης, κριθαριού και σίκαλης. Επίσης δεύτερο πίνακα με τα συστατικά επί τοις % εδαφών διαφόρων βαθμών γονιμότητας.

Διευκρίνιζει ακόμη τον τρόπο απορρόφησης των διαφυμάτων των ανόργανων συστατικών από τις ρίζες των φυτών και παρουσιάζει πείραμα διάλυσης αιλατιού ή ζάχαρης κατά το οποίο αναγνωρίζεται η ουσία δια της γεύσεως.

Μέρος ΣΤ: «Περί του κοπρισμού των αγρών». Ορίζεται ότι παν ότι παρέχει τροφή στα φυτά ονομάζεται κοπριά, τα δε κυριότερα είδη της είναι τρία: φυτικά, ζωικά και ορυκτά. Εξειδικεύεται δε η καταληπήση της κάθησης είδους για ορισμένα φυτά, π.χ. η κοπριά από κόκαλη για την καλλιέργεια των γογγυλίων ή για βοσκοτόπους γαλακτοφόρων ζώων.

Όσον αφορά δε τα χημικά λιπαρά σματα αναφέρονται το νιτρικό νάτριο, το θειϊκό νάτριο, το κοινό αιλάτι, ο γύψος, το κάρλιο, η τέφρα του ξύλου και ο ασβέστης. Ενηγείται δε τι είναι, πως παρασκευάζεται ή από πού προέρχεται το καθένα από αυτά και η ποσότητα που απαιτείται για κάθηση στρέμμα.

Μέρος Ζ: «Περί της συνθέσεως των προϊόντων του γεωργού». Περιγράφεται η επί % περιεκτικότητα διαφόρων τροφίμων σε άμυλο, ιξώδης, λιπαρά και νερό π.χ. στο σιτάρι, τη βρώμη, τις πατάτες, τα γογγύλια, επίσης τα συστατικά της τέφρας τους.

Μέρος Η: «Η προ τροφήν χρήσις των προϊόντων». Σημειώνονται οι ουσίες με τις οποίες πρέπει να διατρέφεται ένα ζώο για να είναι υγιές, δηλ. άμυλο, ιξώδης ύπηρη, λιάνι και οι επιμέρους πλειουργίες από αυτές στον οργανισμό των ζώων.

Το βιβλίο είναι το μοναδικό ανάτυπο στις δημόσιες βιβλιοθήκες της Ελλάδας και άκοπο για 161 χρόνια. Γι' αυτό ευχαριστώ τους βιβλιοθηκονόμους της Ακαδημίας Αθηνών κ. Αδάμη Κυριακή και Κατσαμάκη Γιώργο που το έθεσαν στη διάθεσή μου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1 Βάρβογλης Αναστάσιος: «Μεγάλοι χημικοί, Η παλιά φρουρά» Θεσσαλονίκη 1995.

2 Savant Jean: «Η Ιονική Ακαδημία των Γάλλων» Κερκυραϊκά Χρονικά Τομ. XXIV, 1980.

3 Χιώτου Π.: «Ιστορικά απομνημονεύματα Επανήσου» Τομ. δος Ζάκυνθος 1887.

4 Πανδής Αρσένιος (Ιερέας): «Δοκίμιον Αγρονομίας» Ήτοι της καθόλου θεωρητικο-Πρακτικής, Επιστημονικής Γεωργικής Στοιχεία» Κέρκυρα 1867.

5 Δεβιάζη Σπυρ.: «Αι πρώται παραδόσεις της χημείας εν Ελλάδι και οι πρώτοι καθηγηταί της χημείας» Ροδών Ζακύνθου Αρ. 10, 11, 1906.

6 Πελεκάση Ροβέρτου: «Κατίχησις Γεωπονικής Χημείας και Γεωλογίας». Μεταφρασθείσα εκ της Αγγλικής κατ' επιταγήν της Ιονίου Κυβερνήσεως, προς χρήσην των Δημοτικών Σχολείων του Κράτους Κέρκυρα, εν τη τυπογραφία της Κυβερνήσεως, 1847.

7 Παλιατσέα Φ. Γ.: «Τα λιπαρά σματα εν τη γεωργίᾳ» Αθήναι 1915.

8 Παλιατσέα Φ.: (Καθηγητή Παν/μίου Θεσσαλονίκης) «Στοιχεία Γεωπονικής Χημείας» Αθήνα 1928.

Ο μαγικός κόσμος της Χημείας μέσα από πειράματα - Α.Π.Θ. την Κυριακή

Η ReActiON είναι μια μη κερδοσκοπική, μη κυβερνητική, μη συνδικαλιστική ομάδα προπτυχιακών φοιτητών Χημείας του Α.Π.Θ., η οποία ξεκίνησε ως ιδέα το Δεκέμβριο του 2015 από τους φοιτητές του τρίτου έτους: **Ανδριώτου Δέσποινα, Μητούλα Βάια, Δημήτριος Σάββα** και **Ζιώγκα Δημήτρη** και έχει ως στόχο τη σύνδεση-συνεργασία των φοιτητών με την αγορά εργασιών, καθώς και τη διεξαγωγή επιστημονικών και κοινωνικών εκδηλώσεων που προάγουν και υπηρετούν την Χημεία ως επιστήμη.

Στο πλαίσιο των κοινωνικών στόχων, η ομάδα, με πάθος για την επιστήμη της Χημείας, αποδοτικότητα και όραμα, μαζί με άλλους 27 προπτυχιακούς φοιτητές, σε συνεργασία και υπό την επίβλεψη του Καθηγητή του Τμήματος Χημείας κ. Γιαννακουδάκη Παναγιώτη, πήρε μέρος στο "Α.Π.Θ. την Κυριακή", έναν θεσμό που αναδιέγει το πανεπιστήμιο προς την κοινωνία και προωθεί τη γνώση μέσα από δράσεις για μικρούς και μεγάλους. Η

δράση αυτή περιελάμβανε έναν κύκλο 11 πειραμάτων, ο οποίος πραγματοποιήθηκε στις 15/5/16 και 29/5/16 και στέφθηκε με απόλυτη επιτυχία, φιλοξενώντας στο φουαγιέ του Παλαιού Χημείου πάνω από 200 άτομα την πρώτη Κυριακή και πάνω από 300 την δεύτερη, εισηγάγοντας θερμά συγχαρητήρια από τον πρύτανη του Αριστοτελείου Πλανετικού Θεσσαλονίκης κ. Περικλή Μήτκα, ο οποίος ήταν παρών στην εκδήλωση.

«Έκθεση Πειραμάτων Φυσικών Επιστημών και Τεχνολογίας» στα Γιαννιτσά και στην Έδεσσα

Η «ΕΚΘΕΣΗ Πειραμάτων Φυσικών Επιστημών και Τεχνολογίας» για τα Σχολεία της περιοχής Γιαννιτσών και Κρύας Βρύσης πραγματοποιήθηκε [για τέταρτη συνεχή χρονιά] την Πέμπτη 14 Απριλίου 2016, στο χώρο μπροστά στο Πνευματικό Κέντρο Γιαννιτσών, ενώ για τα Σχολεία της περιοχής Έδεσσας και Αλμωνίας πραγματοποιήθηκε [για πέμπτη συνεχή χρονιά] στην αυλή του 3ου Δημοτικού Σχολείου Έδεσσας.

Οι εκθέσεις διοργανώθηκαν από το Εργαστηριακό Κέντρο Φυσικών Επιστήμων (Ε.Κ.Φ.Ε.) της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Δ.Δ.Ε.) Πέλλας, τη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Πέλλας, Σχολικού Σύμβουλους της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Πέλλας, το Σχολικό Σύμβουλο Δ.Ε. κλάδου ΠΕ04 για την Πέλλα και το Κέντρο Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού (ΚΕ.ΣΥ.Π.) της Δ.Δ.Ε. Πέλλας.

Στις εκθέσεις συμμετείχαν με παρουσιάσεις μαθητών και μαθητριών τους, σχολεία των περιοχών [κυρίως Δημοτικά και Γυμνάσια]. Στην έκθεση της Έδεσσας δόθηκε η ευκαιρία σε μαθητές και μαθήτριες του Εργαστηρίου Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ε.Ε.Ε.Κ.) Έδεσσας να παρουσιάσουν διάφορα προϊόντα [ζαχαροπλαστικής, ανθοκομίας, κηροπλαστικής, κ.ά.] που παρασκεύασαν στο πλαίσιο προγραμ-

μάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας που υποποίησαν την τρέχουσα σχολική χρονιά. Στους χώρους των εκθέσεων επικρατούσε ζωντάνια, κέφι και παιδικός ενθουσιασμός. Υπήρχε ατμόσφαιρα πανηγυριού! Τα παιδιά αισθάνονταν «μικροί επιστήμονες» καθώς πραγματοποιούσαν πειράματα Φυσικών Επιστημών ή παρουσίαζαν τις τεχνολογικές κατασκευές τους• ένιωθαν δάσκαλοι όταν εξηγούσαν σε μαθητές και επισκέπτες τις αρχές που διέπουν το πείραμα ή τη λειτουργία της κατασκευής τους• συνεργάζονταν, αστειεύονταν, χειροκροτούσαν και χειροκροτούνταν, ήταν γεμάτα ικανοποίηση, χαίρονταν.

Γράφουν και συζητούν οι Καθηγητές Μιλτιάδης Ι. Καραγιάννης και Κωνσταντίνος Ηλ. Ευσταθίου

Διδασκαλία με τη χρήση «αναλόγων»

Σε κάθε τεύχος των Χ.Χ. παρουσιάζεται ένα «ανάλογο», το οποίο αντιστοιχεί σε ένα φαινόμενο ή έννοια από τη χημεία, τη φυσική, τα μαθηματικά, τη βιολογία ή τη βιοχημεία, που ονομάζεται «στόχος» και σχολιάζεται η σχέση και η εγγύητη μεταξύ αναλόγου και στόχου. Για περισσότερες πλεπομέρειες σχετικά με τη σήμη, ο αναγνώστης μπο-

ρεί να ανατρέξει στο εισαγωγικό σημείωμα των επιμελητών της (Τόμ. 78, τ. 2, Μαρ. - Απρ. 2016).

Πρόθεση της σήμης είναι να ενεργοποιήσει αναγνώστες χημικούς ή επιστήμονες άλλων πεδίων της επιστήμης να συνεισφέρουν στη σήμη με τα δικά τους «ανάλογα», τα οποία θα προτείνουν για δημο-

σίευση. Οι συνεργαζόμενοι αναγνώστες μπορούν να στέλνουν τη συνεργασία τους με τη μορφή ενός κειμένου, σχήματος ή πίνακα, όπου θα περιγράφεται σαφώς ο «στόχος» και το «ανάλογο» και θα αποδεικνύεται η συσχέτιση μεταξύ τους με τη μεγαλύτερη δυνατή λιτότητα.

Προτείνεται από τους Μιλτιάδη I. Καραγιάννη και Κων/νο Ηλ. Ευσταθίου

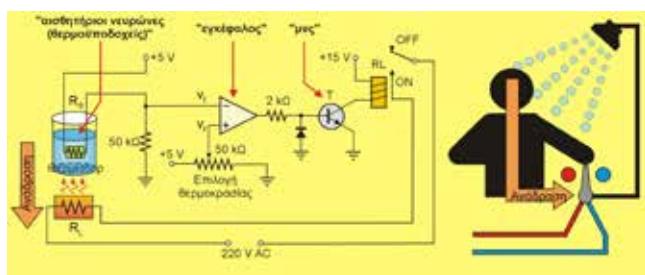
Ένα «ανάλογο» για την έννοια της ανάδρασης στους αυτοματισμούς

Σύμφωνα με ορισμό της IUPAC ένα **αυτόματο** (automatic) όργανο εκτελεί ορισμένες δράσεις σε δεδομένα στάδια μιας διεργασίας χωρίς την ανθρώπινη επέμβαση. Αντίθετα, ένα **αυτοματοποιημένο** (automated) όργανο συνδυάζει μηχανικά ή οργανολογικά συστήματα προς αντικατάσταση, βελτίωση, επέκταση και συμπλήρωση των ανθρώπινων αισθήσεων και προσποθεών κατά την εκτέλεση μιας διεργασίας, όπου τουλάχιστον μία κύρια πειτουργία του εμέγχεται χωρίς την ανθρώπινη παρέμβαση μέσω ενός συστήματος **ανάδρασης** (feedback).

Η οριφανώς, εδώ η έννοια κλειδί είναι η «ανάδραση». Τυπικό παράδειγμα αυτόματου οργάνου είναι ένα «αυτόματο σύστημα τιτλοδότησης», όπου με ενεργοποίηση της προχοΐδας, διλαβίβαζεται ο τιτλοδότης με σταθερή ροή στο τιτλοδοτούμενο διάλυμα, το σήμα του ανιχνευτή (π.χ. ενός πλεκτροδίου υάλου, αν προκειται για ογκομέτρηση εξουδετέρωσης) καταγράφεται και η πειτουργία της διακόπτεται από τον χειριστή, αφού καταγραφεί το ισοδύναμο σημείο της ογκομέτρησης. Στη συνέχεια, ο χειριστής εντοπίζει στο καταγράφομα το ισοδύναμο σημείο και προχωρά στους σχετικούς υποθοιγισμούς. Αντίθετα, σε ένα «αυτοματοποιημένο σύστημα τιτλοδότησης» αρχίζει η διαβίβαση του τιτλοδότη και το σύστημα παρακολουθεί τις μεταβολές του σήματος του ανιχνευτή. Κατά την προσέγγιση προς το ισοδύναμο σημείο η ροή σταδιακά μειώνεται και διακόπτεται ακριβώς στο ισοδύναμο σημείο, χωρίς την παρέμβαση του χειριστή.

Η παρακολούθηση του σήματος του ανιχνευτή και η λήψη απόφασης ως προς την επόμενη ενδικυνόμενη δράση συνιστά ένα τυπικό **βρόχο ανάδρασης** (feedback loop).

Ένα τυπικό «ανάλογο» παρουσιάζεται στο επόμενο σχήμα, όπου στο αριστερό μέρος, δείκνεται ο έλεγχος της θερμοκρασίας ενός υδατολούτρου με ένα απλουστευμένο (ON/OFF) κύκλωμα θερμοστατικού ελέγχου (**στόχος**) και δεξιά ο έλεγχος της θερμοκρασίας του νερού από έναν πλουόμενο μέσω του εγκεφάλου (**ανάλογο**).

Ο «στόχος»: Το κύκλωμα θερμοστατικού ελέγχου ως αισθητήρα θερμοκρασίας χρησιμοποιεί ένα θερμίστορ R_b , δηλ. μια ωμική αντίστα-

(400-600 ήδεξεις). Οι συνεργασίες θα στέλνονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση των XX, chemchro@eex.gr, όπου θα αναφέρεται και το ονοματεπώνυμο του αποστολέα, το τηλέφωνο επικοινωνίας, η ηλεκτρονική διεύθυνση και ο τίτλος του.

ση [ενδεικτικά: 100-150 kΩ] της οποίας η τιμή μεταβάλλεται σημαντικά ανάλογα με τη θερμοκρασία της [μειώνεται κατά 2-3% για αύξηση της θερμοκρασίας κατά 1°C]. Το θερμίστορ συνδέεται με μια πηγή σταθερής τάσης (5 V) και σε σειρά με μια σταθερή αντίσταση 50 kΩ, συνιστώντας έναν τυπικό διαιρέτη τάσης. Έτσι, δημιουργείται μια τάση ν, ενδεικτική της θερμοκρασίας του υδατολούτρου, η τιμή της οποίας αυξάνεται, όσο αυξάνεται η θερμοκρασία του υδατρού.

Η τάση ν, συγκρίνεται με μια τάση αναφοράς (ν_r), την οποία επιτρέγει ο χειριστής με τη βοήθεια ενός ποτεντιομέτρου 50 kΩ ανάλογα με τη θερμοκρασία που επιθυμεί στο υδατόλουτρο.

Η σύγκριση πραγματοποιείται με ένα κύκλωμα τελεστικού ενισχυτή σε διάταξη **συγκριτή** (comparator), η τάση εξόδου του οποίου περνάει σε θετικό κόρο (+12 V) ή αρνητικό κόρο (-12 V), εάν ν_i<ν_r, ή ν_i>ν_r, αντιστοίχως. Σε κατάσταση θετικού κόρου [ν_i<ν_r] η τάση εξόδου «ανοίγει» το προ τρανζίστορ T, οπότε διέρχεται ρεύμα μέσω του πινίου του πλεκτρονόμου [ρελέ, RL], ο κινητός οπιθημός του οποίου έλκεται επιτρέποντας την εφαρμογή της τάσης δικτύου (220 V AC) στη θερμαντική αντίσταση R_L (θερμαντική εστία), οπότε αρχίζει η θέρμανση του υγρού.

Μόλις η θερμοκρασία του υδατρού φτάσει και ξεπεράσει κατά τι την επιθυμητή θερμοκρασία (δηλ. όταν ν_i>ν_r), η έξοδος του συγκριτή περιέρχεται σε κατάσταση αρνητικού κόρου, (-12 V) το τρανζίστορ T παύει να άγει, ο κινητός οπιθημός του πλεκτρονόμου επανέρχεται στη θέση ηρεμίας και η τροφοδοσία του θερμαντικού στοιχείου διακόπτεται.

Το σύστημα που περιλαμβάνει τον ανιχνευτή (θερμίστορ) – θερμαντικό στοιχείο συμπληρώνει έναν τυπικό βρόχο ανάδρασης, όπου το **αποτέλεσμα επλέγχει το αίτιο**.

Το «ανάλογο»: Το «ανάλογο» είναι μια εικόνα λουτρά, όπου ένας λουόμενος ρυθμίζει την επιθυμητή αναλογία κρύου και ζεστού νερού. Εδώ οι αισθητήριοι νευρώνες στο σώμα του λουομένου παρέχουν, μέσω του εγκεφάλου, το αισφαίρητο σήμα στους μυς του χεριού του για να ελέγχει τη θερμοκρασία του νερού.

Έννοιες «στόχου»

- Θερμίστορ
- Κύκλωμα τελεστικού ενισχυτή ως συγκριτή
- Τρανζίστορ

Έννοιες «αναλόγου»

- Θερμοευαίσθητοι νευρώνες
- Εγκέφαλος
- Μυς των χεριών
- Διακόπτες θερμού/ψυχρού νερού
- Στιγμιαία θερμοκρασία του νερού του λουομένου
- Επιθυμητή για τον λουόμενο θερμοκρασία του νερού

9οι Πανελλήνιοι αγώνες κατασκευών και πειραμάτων φυσικών επιστημών

«ΟΙ ΦΥΣΙΚΕΣ Επιστήμες στο Προσκήνιο – Ευρώπη» (Science on Stage – Europe) είναι ένα μεγάλο ευρωπαϊκό πρόγραμμα που καλύπτει αρκετές ευρωπαϊκές χώρες. Το Εργαστηριακό Κέντρο Φυσικών Επιστημών (Ε.Κ.Φ.Ε.) Αιγάλεω και η Ελληνική Συντονιστική Επιτροπή του Ευρωπαϊκού προγράμματος «Οι Φυσικές Επιστήμες στο Προσκήνιο – Ευρώπη» (Science on Stage – Europe), διοργανώνουν τους 9^{ους} Πανελλήνιους Αγώνες Κατασκευών και Πειραμάτων Φυσικών Επιστημών με θέμα: «Έφευρίσκοντας το μέλλον στην εκπαίδευση των Φυσικών Επιστημών» («Inventing the future of Science Education»). Οι 9^{οι} Πανελλήνιοι Αγώνες θα πραγματοποιηθούν στις 11 και 12 Νοεμβρίου 2016 στο εργαστήριο Φυσικών Επιστημών και στο αμφιθέατρο του Ε.Κ.Φ.Ε. Αιγάλεω.

Στους αγώνες θα παρουσιαστούν εργασίες εκπαιδευτικών ή/και εργασίες εκπαιδευτικών που πραγματοποιήθηκαν με συμμετοχή μαθητών Δευτεροβάθμιας ή/και Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης με κεντρικό άξονα το θέμα: «Έφευρίσκοντας το μέλλον στην εκπαίδευση των Φυσικών Επιστημών». Οι εργασίες, απομικές ή ομαδικές, μπορούν να είναι: κατασκευές, πειράματα, καινοτόμο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή έντυπη ή ηλεκτρονική (video, cd-rom, πλογματικό), προτάσεις για εργαστήρια (workshops) και παρουσιάσεις (on-stage activities). Όλες οι εργασίες θα πρέπει να είναι δομημένες στις μεθόδους της διερευνητικής μάθησης

(Inquiry-based learning).

Δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι εκπαιδευτικοί κλάδων ΠΕ04, ΠΕ03, ΠΕ12, ΠΕ17.02, ΠΕ17.03, ΠΕ17.04, ΠΕ17.06, ΠΕ17.07, ΠΕ17.08, ΠΕ19, ΠΕ20, ΠΕ60 και ΠΕ70. Στους 9^{ους} Πανελλήνιους Αγώνες θα απονεμηθούν οκτώ (8) βραβεία. Οι οκτώ εκπαιδευτικοί, οι εργασίες των οποίων θα βραβευτούν θα μετέχουν στο Ελληνικό περίπτερο και θα διαγωνισθούν στην κεντρική εκδήλωση του προγράμματος Science on Stage – Europe, μαζί με τις εργασίες των άλλων εκπαιδευτικών από τις είκοσι πέντε Ευρωπαϊκές χώρες που μετέχουν στο πρόγραμμα. Οι εκπρόσωποι των ομαδικών εργασιών ορίζονται από τις ομάδες τους. Έως σήμερα, η Ελλάδα έχει βραβευτεί στις έξι από τις οκτώ διοργανώσεις του προγράμματος.

Η κεντρική εκδήλωση του προγράμματος Science on Stage – Europe θα πραγματοποιηθεί 29 Ιουνίου 2017 έως 2 Ιουλίου 2017, στο Debrecen στην Ουγγαρία. Οι εκπαιδευτικοί που θα συμμετέχουν στην κεντρική εκδήλωση του προγράμματος Science on Stage – Europe στο Debrecen θα συμμετέχουν επίσης και στα σεμινάρια και τα workshops που θα πραγματοποιηθούν κατά την διάρκεια της εκδήλωσης. Η γήώσα της κεντρικής εκδήλωσης του προγράμματος είναι η Αγγλική.

Περισσότερες πληροφορίες στις ιστοσελίδες: <http://ekfeaiagaleo.mysch.gr>, www.science-on-stage.eu.

Προετοιμασία μαθητών για την Ολυμπιάδα Χημείας 2016

ΑΠΟ 22 Ιουνίου μέχρι 7 Ιουλίου στο Τμήμα Χημείας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου θεσσαλονίκης πραγματοποιήθηκε η προετοιμασία των μαθητών που επιμέχθηκαν από τον Πανελλήνιο Μαθητικό Διαγωνισμό Χημείας 2016 και θα εκπροσωπήσουν την χώρα μας στην 48η Διεθνή Ολυμπιάδα Χημείας που θα διεξαχθεί στην Τυφλίδα της Γεωργίας από 20 έως 29 Ιουλίου.

Την προετοιμασία των μαθητών επιμέχθηκαν οι κ. Γιαννακούδάκης Παναγιώτης (καθηγητής του ΑΠΘ και head mentor), Παρισσοπούλου Εύη (μέντορας δευτεροβάθμιας) και Χρονάκης Αντώνης (scientific observer). Τα ονόματα των τεσσάρων μαθητών οι οποίοι θα μας εκπροσωπήσουν είναι τα εξής: Αναστασιάκης Δημήτρης, Βαρσαμίδης Ανέστης, Μητριώνης Ιάσων και Ξηνταρόπουλος Φώτης.

Οι μαθητές που θα εκπροσωπήσουν την Ελλάδα στην 48η Δ.Ο.Χ. σε στιγμότυπα από την προετοιμασία τους. Από αριστερά προς τα δεξιά. Πάνω: Αναστασιάκης Δημήτρης, Βαρσαμίδης Ανέστης. Κάτω: Μητριώνης Ιάσων, Ξηνταρόπουλος Φώτης

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ 2016

ΑΠΟ τις 15 Ιουνίου, η εξερεύνηση αρχίζει σε 125 Δημόσιες και Δημοτικές βιβλιοθήκες σε όλη την Ελλάδα, η οποία θα διαρκέσει ως τις 15 Σεπτεμβρίου. Πιο συγκεκριμένα, υλοποιείται η Καλοκαιρινή Εκστρατεία για την προώθηση της Ανάγνωσης και της Δημιουργικότητας 2016, της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος. Γονείς και παιδιά αναθλημάτων καθημερινά μία αποστολή: με αφετηρία τη βιβλιοθήκη τους και οδηγό ένα προσωπικό ημερολόγιο εξερεύνησης, παρατηρούν, συγκρίνουν, καταγράφουν και δημιουργούν, γνωρίζοντας τον κόσμο με τον δικό τους τρόπο. Για το σκοπό αυτό οι βιβλιοθήκες έχουν μια θεματική αποστολή εξερεύνησης που φέρνουν εις πέρας με τη βοήθεια κοινής βιβλιογραφίας και δημιουργικών εργαστηρίων. Κάθε βιβλιοθήκη όμως επιλέγει διαφορετικό μέσο εξερεύνησης: τη ζωγραφική, το θέατρο, τη φωτογραφία, την ραπτική, τις φυσικές επιστήμες κ.ά.

Η Καλοκαιρινή Εκστρατεία Ανάγνωσης και Δημιουργικότητας 2016 υλοποιείται με τη συμμετοχή και τη συνεργασία εκατοντάδων βιβλιοθηκονόμων, εκπαιδευτικών και εθελοντών σε 125 ελληνικές πόλεις. Αποκλειστικός δωρητής της διοργάνωσης, για πέμπτη συνεχή χρονιά, είναι το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος.

Η δράση αυτή αποτελεί μια καταπληκτική ευκαιρία για τους μαθητές να γνωρίσουν και τον κόσμο των φυσικών επιστημών μέσα από αντίστοιχες δράσεις που θα πραγματοποιηθούν σε βιβλιοθήκες ανά την Ελλάδα. Στο πλαίσιο αυτό πραγματοποιήθηκε στη Δημόσια Ιστορική Βιβλιοθήκη Ανδρίτσαινας του νομού Ηλείας από τα μέλη της ΕΕΧ Ζήκο Νίκο και Μπαζιώτη Θανάση (αποσπασμένος εκπαιδευτικός στη βιβλιοθήκη Ανδρίτσαινας κατά τα έτη 2013-2016) δράσεις στις οποίες συμμετείχαν μαθητές από τα σχολεία της περιοχής.

Δράσεις από τους χημικούς Ζήκο και Θανάση Μπαζιώτη στη Δημόσια Ιστορική Βιβλιοθήκη Ανδρίτσαινας

Συνάντηση εργασίας εκπροσώπων της ΕΕΧ με την ΕΥΔΑΠ

Σήμερα Παρασκευή 24-06-2016 πραγματοποιήθηκε, μετά από αίτημα της ΔΕ της ΕΕΧ, συνάντηση εργασίας εκπροσώπων της ΕΕΧ με τον Γενικό Διευθυντή Ανθρώπινου Δυναμικού της ΕΥΔΑΠ κ. Σ. Κυριάκη, τον Διευθυντή Ανθρώπινου Δυναμικού κ. Κ. Ζιαζόπουλο και την Προϊσταμένη Προσωπικού κ. Φ. Ρουχωτά. Την ΕΕΧ εκπροσώπησαν η Πρόεδρος της ΔΕ, κ. Φιλήσια Σιδέρη και τα μέλη ΣτΑ, κ.κ. Λάμπρος Φαρμάκης και Μιχάλης Χάλαρης.

Η ΕΕΧ εξαρχής διευκρίνισε ότι ως ΝΠΔΔ και Σύμβουλος του Κράτους σε θέματα Χημείας έχει ως προτεραιότητες τη διασφάλιση της Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας και την προάσπιση των εργασιακών - επαγγελματικών δικαιωμάτων και της εργασιακής αξιοπρέπειας των μελών της. Τα βασικά θέματα που έθεσε η αντιπροσωπεία της ΕΕΧ ήταν:

- 1. Η άνιση μεταχείριση των Επιστημόνων Χημικών, έναντι των Μηχανικών, ανεξαρτήτως της προϋπηρεσίας, εμπειρίας και προσόντων στον πεπαλαιωμένο κανονισμό της ΕΥΔΑΠ.**
  - 2. Το φαινόμενο της υπογραφής εκθέσεων χημικών αναθίσεων νερού, όχι από Χημικό όπως με σαφήνεια ορίζεται από τη νομοθεσία, αλλήλα από ειδικότητες που δεν έχουν αρμοδιότητα. Το συγκεκριμένο φαινόμενο ενέχει σοβαρούς κινδύνους για τη Δημόσια Υγεία και Ασφάλεια.**
  - 3. Το φαινόμενο της τοποθέτησης προϊσταμένων Χημικών Εργαστηρίων που δεν έχουν την ειδικότητα του Χημικού ή του Χημικού Μηχανικού, όπως νομοθετικά ορίζεται.**
  - 4. Η προκήρυξη κατ' εξαίρεση θέσεων στις οποίες περιλαμβάνονται 4 Χημικοί Μηχανικοί και έχουν αποκλειστεί οι Χημικοί.**
- Η συζήτηση πραγματοποιήθηκε σε πολύ καλό κλίμα και αναπτύχθηκαν όλα τα θέματα στη βάση επιστημονικών και νομικών επιχειρημάτων και συμφωνήθηκε να εξεταστούν στη βάση της συνεργασίας και με σεβασμό στο νομοθετικό πλαίσιο. Οι εκπρόσωποι της ΕΕΧ διευκρίνισαν ότι η ΕΕΧ διατηρεί στο ακέραιο κάθε δικαίωμα περαιτέρω διεκδίκησης των αιτημάτων της με κάθε θεσμικό και νόμιμο τρόπο.

Επιστολή της ΕΕΧ προς τον Υπουργό Υ.ΜΕ.ΔΙ., κ.Σπίρτζη σχετικά με τον αποκλεισμό των χημικών από θέσεις ευθύνης στον οργανισμό του ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ.

Αθήνα, 7 Ιουλίου 2016

ΘΕΜΑ: Αποκλεισμός των πτυχιούχων ΧΗΜΙΚΩΝ από την ανάθηψη θέσεων ευθύνης στον οργανισμό του ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ. - ΑΙΤΗΜΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ

Αξιότιμες Κύριε Υπουργέ,

Απευθυνόμαστε σε σας με αφορμή την επικείμενη επαναξιοθόγηση των δομών των οργανικών μονάδων του ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ, με δεδομένο ότι στον υφιστάμενο οργανισμό του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (Π.Δ. 109/29-8-2014,ΦΕΚ 176Α), οι Επιστήμονες Χημικοί έχουν αποκλεισθεί από την ανάθηψη πολλών θέσεων ευθύνης, ως προϊστάμενοι οργανικών μονάδων του ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ, ενώ σε οργανισμούς άλλων Υπουργείων (ηχ.Υ.Π.Ε.Ν.) ο αποκλεισμός αυτός δεν παρατηρείται. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι στο ΠΔ 109/2014 δεν προβλέπεται θέση ευθύνης για Χημικούς στο άρθρο 64 στο:

3.γ. Τμήμα Οδικής Ασφάλειας Μεταφορών Επικίνδυνων Εμπορευμάτων και Ευπαθών Τροφίμων

4. Διεύθυνση Ελέγχου Οχημάτων και Εγκαταστάσεων

5. Διεύθυνση Τεχνολογίας Οχημάτων

32. Διεύθυνση Έργων Υδρευσης, Αποχέτευσης και Επεξεργασίας Λυμάτων

Και δεν αναφέρεται ρητά η ειδικότητα του Χημικού, αν και περιλαμβάνεται με τον γενικό όρο Περιβάλλοντος, στα:

37. Διεύθυνση Κανόνων και Ποιότητας:

α. Τμήμα Δομικών Υλικών

β. Τμήμα Κανονισμών, Προδιαγραφών και Οδηγιών

γ. Τμήμα Ελέγχου Εφαρμογής Προγραμμάτων Ποιότητας Μελετών -Έργων και Επιμόρφωσης

δ. Τμήμα Τευχών Δημοπράτησης και Τιμολόγησης Έργων

ε. Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων

38. Διεύθυνση Κεντρικού Εργαστηρίου Δημοσίων Έργων (ΚΕΔΕ)

β. Τμήμα Υλικών Οδών και Οδοστρωμάτων

γ. Τμήμα Δομικών Υλικών και Προϊόντων Τεχνικών Έργων

δ. Τμήμα Εποπτείας Λοιπών Εργαστηρίων, Διακρίβωσης Συσκευών, Οργάνων και Μηχανικού Εξοπλισμού

39. Διεύθυνση Μητρώων.

Η EEX ως ΝΠΔΔ και Σύμβουλος του Κράτους σε θέματα Χημείας έχει μεταξύ των προτεραιοτήτων την προάσπιση των εργασιακών - επαγγελματικών δικαιωμάτων και της εργασιακής αξιοπρέπειας των μεριών της και εκ του ρόλου της έχει υποχρέωση και καθήκον να σας εκφράσει τις απόψεις του κλάδου των Χημικών για το θέμα ενόψει της αναμόρφωσης του οργανογράμματος του Υπουργείου σας. Η EEX εκτιμά ότι ο αποκλεισμός των Επιστημόνων Χημικών **από την ανάληψη θέσεων ευθύνης προϊσταμένων οργανικών μονάδων** (Τμημάτων, Διευθύνσεων και Γενικών Διευθύνσεων) γίνεται **χωρίς καμία αιτιολόγηση και κατά παράβαση των Επαγγελματικών Δικαιωμάτων των Χημικών**, όπως αυτά τεκμηριώνονται από την ισχύουσα νομοθεσία και ειδικότερα από τους Νόμους:

- **N3518/1928:** «Περί ασκήσεως του επαγγελματος χημικού και υποχρεωτικής προστήψεως χημικών εν ταξινομικά βιομηχανίας»
- **N6129/1934:** «Περί κωδικοποίησεως και συμπλήρωσεως της περί χημικών νομοθεσίας»
- **To N. 3316/2005 (ΦΕΚ42Α):** περί «Ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων μετατών και παροχής συναφών υπηρεσιών»
- **To N. 3669/2008 (ΦΕΚ116Α):** περί «Κύρωσης και κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων»

Ως εκ τούτου, η **άνιση μεταχείριση των Επιστημόνων Χημικών, έναντι των Μηχανικών και Διοικητικών, και ο αποκλεισμός τους από τις θέσεις Διευθυντών και Γενικού Διευθυντή, ανεξαρτήτως της προϋπηρεσίας, της εμπειρίας και των προσόντων, συναντά την έντονη αντίθεση του κλάδου των Χημικών και του επιστημονικού τους φορέα.**

Η ΔΕ της EEX σας παρακαλεί:

1. Να επανεξετάσετε το θέμα **και στο νέο Οργανόγραμμα του ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ να προβλεψθεί η δυνατότητα να καταπλάσουν θέσεις προϊσταμένων οι Χημικοί στις Γενικές Διευθύνσεις, Διευθύνσεις, και Τμήματα του Υπουργείου που έχουν αναφερθεί και είναι στη διάθεσή σας για**

2. Να ορίσετε μία συνάντηση με τη ΔΕ της EEX με στόχο την συνεργασία και την περαιτέρω εξειδίκευση και αιτιολόγηση των προτάσεων της.

Η ΔΕ της EEX διευκρινίζει τη EEX διατηρεί στο ακέραιο κάθε δικαίωμα περαιτέρω διεκδίκησης των αιτημάτων της με κάθε θεσμικό και νόμιμο τρόπο.

Με εκτίμηση

Για τη Διοικούσα Επιτροπή της EEX

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΦΙΛΛΕΝΙΑ ΣΙΔΕΡΗ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΚΑΝΑΤΣΙΟΣ

Άίτημα συνάντησης της EEX με τον ΥΠΠΕΘ κ. Νικόλαο Φίλη

Αρ Πρωτ. 644

Αθήνα 08/07/2016

Θέμα: ΑΙΤΗΜΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ (ΕΕΧ)

Αξιότιμες Κύριες Υπουργές

Η' Ενωσης Ελλήνων Χημικών (ΕΕΧ), είναι ΝΠΔΔ και **θεσμοθετημένος Σύμβουλος του Κράτους σε θέματα Χημείας και Χημικής Εκπαίδευσης** και ως εκ τούτου έχει καθήκον και υποχρέωση έναντι της ποιλιτείας και των ποιλιτών, των μαθητών και των γονέων, αλλά και των Χημικών της Εκπαίδευσης, των οποίων την εργασιακή αξιοπρέπεια οφείλει εκ του ιδρυτικού της νόμου να προστατεύει, να μετέχει με θέσεις και προτάσεις στη λήψη αποφάσεων.

Μέχρι σήμερα έχουμε ζητήσει συνάντηση μαζί σας με τις επιστολές που έχουμε αποστείλει στις 18-01-16 με ΑΠ 32, και στις 29-01-16 με ΑΠ 84 και στις 18-03-2016 με ΑΠ 273 και παρότι έχουμε εκθέσει τις απόψεις μας τόσο στο Γ.Γ. κ. Παντή, όσο και στον Αντιπρόεδρο του ΙΕΠ, κ. Π. Χαραμή, όχι μόνο δεν ειλικριθίσαν υπόψη της ήγεισίας της Εκπαίδευσης, αλλά υπήρχαν και νέες δυσμενείς εξελίξεις σχετικά με τη διδασκαλία της Χημείας και των Φυσικών Επιστημών.

Επανερχόμεθα για μία ακόμη φορά αιτούμενοι να συναντηθούμε μαζί σας για να σας εκθέσουμε τις θέσεις της EEX, όπως αυτές έχουν επικαιροποιηθεί πρόσφατα στην Συνέλευση των Αντιπροσώπων (ΣτΑ) και να καταθέσουμε υπόμνημα.

Τα θέματα που απασχολούν σοβαρά την Επιστημονική κοινότητα των Χημικών και αφορούν στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση σε αδρές γραμμές είναι τα ακόλουθα:

1. Η έλλειψη διδασκαλίας της Χημείας στην Α Γυμνασίου και η μονόωρη διδασκαλία στη Β και Γ Γυμνασίου.
2. Η μετατροπή της Χημείας στην Α τάξη των ΕΠΑΛ σε μονόωρο μάθημα.
3. Η έλλειψη διδασκαλίας της Χημείας στην Β Λυκείου στο πλαίσιο της Θετικής Κατεύθυνσης.
4. Η δυσχέρεια εργαστηριακής διδασκαλίας του μαθήματος της Χημείας και γενικά όλων των Φυσικών Επιστημών, μετά την

Ουσιαστική κατάργηση του θεσμού του υπεύθυνου εργαστηρίου

5. Η διαδικασία γνωμοδότησης για την Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια των Τμημάτων των Φυσικών Επιστημών.

6. Θέματα σχετικά με τις αναθέσεις μαθημάτων και τον προσδιορισμό του αριθμού και των θέσεων των αναπληρωτών του κλάδου ΠΕ04.

Είναι πάγια θέση της ΕΕΧ ότι η Εκπαίδευση οφείλει να είναι μεταξύ των πρώτων προτεραιοτήτων της πολιτείας. Ιδιαίτερα η Εκπαίδευση στις Φυσικές Επιστήμες, και πολύ περισσότερο στη Χημεία, μπορεί να αποτελέσει μοχλό για την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας και την ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη και γι' αυτό σας παρακαλούμε να μας δεχθείτε άμεσα για να καταθέσουμε την έντονη ανησυχία και τις απόψεις μας, όπως προβλέπεται από το ρόλο μας ως συμβούλου του κράτους σε θέματα Χημείας και Χημικής Εκπαίδευσης.

Με εκτίμηση

Για τη Διοικούσα Επιτροπή της ΕΕΧ

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΦΙΛΛΕΝΙΑ ΣΙΔΕΡΗ**

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΚΑΝΑΤΣΙΟΣ**

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΕΧ

Αθήνα 19/07/2016

ΤΟ ΥΠΠΕΘ ΚΑΙ ΤΟ ΙΕΠ ΕΠΙΧΕΙΡΟΥΝ ΝΑ ΜΕΤΑΤΡΕΨΟΥΝ ΤΗ ΧΗΜΕΙΑ ΣΤΟΝ ΠΑΡΙΑ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΟΥ 21ου ΑΙΩΝΑ

Η Ένωση Ελλήνων Χημικών (ΕΕΧ), έχει απευθυνθεί θεματικά, όπως ο ρόλος της ως Σύμβουλου του Κράτους σε θέματα Χημείας και Χημικής Εκπαίδευσης το επιβάλλει, επανειλημμένα στο ΥΠΠΕΘ μέσα στο 2016 ζητώντας συνάντηση για σοβαρά εκπαιδευτικά θέματα, χωρίς να έχει λάβει καμία απάντηση μέχρι σήμερα και κυρίως χωρίς να έχει εισακουσθεί για κανένα από τα θέματα που εξαφανίζουν τη Χημεία από την Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση υποβαθμίζοντας και την ποιότητα της ίδιας Εκπαίδευσης.

Οι δύο τελευταίες ενέργειες στις οποίες έχει προχωρήσει το ΙΕΠ έχουν εντείνει την ανησυχία στην Επιστημονική κοινότητα των Χημικών, διότι ενισχύουν και δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την πιθήκη υποβάθμιση και τελικά εξαφάνιση της Χημείας και των Χημικών από τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, συνιστούν δε κατάφωρη παραβίαση της ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ μεταξύ των Φυσικών Επιστημών και ΔΙΑΚΡΙΣΗ σε βάρος της Χημείας.

Εγκαίρως με επιστολή μας είναμε επισημάνει στις 3-6-16 ότι η προκήρυξη της θέσης των Ειδικών Συμβούλων ΠΕ04 συνιστούσε κατάφωρη αδικία, διακριτική μεταχείριση σε βάρος της Χημείας έναντι των άλλων Φυσικών Επιστημών και παραβίαση της Αρχής της ΙΣΗΣ μεταχείρισης.

Συγκεκριμένα προκηρύχθηκαν 1 θέση Συμβούλου Φυσικού, 1 θέση Συμβούλου Βιολόγου και με φωτογραφικό τρόπο 1 θέση ΦΥΣΙΚΟΥ ή ΧΗΜΙΚΟΥ, η οποία φυσικά και κατερήκφθη από Φυσικό, διότι αυτός ήταν ο στόχος της προκήρυξης. Η ΕΕΧ στις 09-06-2016 έλαβε απαντητικό πηλεκτρονικό μήνυμα από τον Γράφερο του ΙΕΠ κ. Κουζέτη, ο οποίος την διαβεβαίωνε ότι οι προτάσεις θα πήγαν σοβαρά υπόψη και ότι το ΙΕΠ διαθέτει στέλεχος με μεταπτυχιακές σπουδές και διδακτορικό στη Χημεία, αποκρύπτοντας ότι δεν πρόκειται για Χημικό, αλλά για ΠΕ14-04, δηλαδή Γεωπόνο - Δασολόγο. Αυτή τη στιγμή λιοπόν για τα θέματα της Χημείας στο ΙΕΠ, από τα απλούστερα έως και τα πολυπλοκότερα όπως τα Αναπτυτικά Προγράμματα Σπουδών Χημείας θα αποφανίνεται ένας σύμβουλος που δεν θα είναι Χημικός, δηλαδή ένας ειδικός που δε θα γνωρίζει το γνωστικό αντικείμενο. Με την ίδια ακριβώς τακτική στο τότε Παιδαγωγικό Ινστιτούτο απομονώθηκε και περιθωριοποιήθηκε η Χημεία και οι Χημικοί για 15 χρόνια με δυσμενέστατες συνέπειες και στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

Είναι λοιπόν προφανές ότι το όραμα του ΥΠΠΕΘ για την Εκπαίδευση, αλλά και γενικότερα για την Ανάπτυξη και την Παραγωγική Ανασυγκρότηση της χώρας περιλαμβάνει σύμβουλο στη ΘΕΑΤΡΟΛΟΓΙΑ, αλλά όχι σύμβουλο στη ΧΗΜΕΙΑ για τα επόμενα τέσσερα χρόνια.

Με δεύτερη απόφασή του το ΙΕΠ, χωρίς καμία διαβούλευση με τα Χημικά Τμήματα, τα οποία διαθέτουν και Διατηματικό μεταπτυχιακό στη ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, το ΙΕΠ αποφάσισε να εξετάζεται η Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια των Χημικών Τμημάτων μαζί με των Φυσικών από το ΙΕΠ με υπεύθυνη την Φυσικό Καθηγήτρια στο Παιδαγωγικό Δημοτικό Εκπαίδευσης κ. Κρυσταλλία Χαλκιά-Θεοδωρίδου, ενώ για τα Βιολογικά Τμήματα ορίζεται ειδικός αξιολογητής.

Είναι προφανές ότι στην αντίθηψη του ΙΕΠ η Χημεία δε συνιστά Επιστήμη, αλλά ένα παρακλάδι της Φυσικής, δηλαδή τον παρία των Φυσικών Επιστημών.

Η πάγια θέση της ΕΕΕ είναι ότι η Εκπαίδευση οφείλει να είναι μεταξύ των πρώτων προτεραιοτήτων της πολιτείας. Ιδιαίτερα η Εκπαίδευση στις Φυσικές Επιστήμες, και πολύ περισσότερο στη Χημεία, μπορεί να είναι το όχημα για την έξοδο από την κρίση και την παραγωγή πολιτών με κριτική ικανότητα, δυνατότητα να λαμβάνουν αποφάσεις και να αναλαμβάνουν τις ευθύνες τους έναντι του κοινωνικού συνόλου και δε θα έπρεπε να είναι υποκείμενο συντεχνιακών επιδιώξεων και συμφερόντων.

Οι αποφάσεις που έχουν ληφθεί και η πολιτική διακρίσεων που τηρείται έναντι της Επιστήμης της Χημείας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση την οδηγούν σε περιθωριοποίηση και απορρόφηση από τους άλλους κλάδους που με αυτό τον τρόπο διευρύνουν τις εργασιακές τους ευκαιρίες, χωρίς να τους απασχολεί ότι υποβαθμίζεται η ποιότητα της Εκπαίδευσης των νέων γενιών. Αντίστοιχα, η επιτροπεία που επιχειρείται να υπάρξει στα Χημικά Τμήματα σχετικά με το ΠΠΔΕ, χωρίς να έχει προηγηθεί συζήτηση και χωρίς τη σύμφωνη γνώμη τους αποτελεί ενέργεια μη αποδεκτή.

Για τους λόγους αυτούς η ΕΕΕ με υπευθυνότητα και αίσθημα ευθύνης απέναντι στους μαθητές - μεληδοντικούς πολίτες και την κοινωνία θα ασκήσει όλα τα νόμιμα μέσα και θα εξαντλήσει τις ΘΕΣΜΙΚΕΣ ενέργειες για να αποτρέψει τόσο την εξαφάνιση της Χημείας από το Ελληνικό σχολείο, όσο και την αμφισβήτηση της ποιότητας της παρεχόμενης Εκπαίδευσης από τα Χημικά Τμήματα.

Δελτίο Τύπου

ΑΝΑΣΑ ΖΩΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΗΜΕΙΑ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αρ. Πρ. 731

Αθήνα 28-07-2016

Η Ένωση Ελλήνων Χημικών (ΕΕΕ) αντέρασε άμεσα, έντονα, αποφασιστικά και με πλήρη σύμπνοια στην απόφαση του ΙΕΠ για την προκήρυξη θέσης Σύμβουλου Γ με διαζευκτικό ή μεταξύ Φυσικού ή Χημικού που σχεδόν οδήγησε στο να μην υπάρχει Σύμβουλος Χημικός για τη διαχείριση των θεμάτων της Χημείας στην Εκπαίδευση. Αποτελέσματα της αντίδρασης αυτής υπήρξαν:

1. Συνάντηση αντιπροσωπείας της ΕΕΕ με τον Πρόεδρο του ΙΕΠ, κ. Γ. Κουζέλη, με τον οποίο έγινε μία εποικοδομητική συζήτηση για όλα τα θέματα και στην οποία κατέστησαν σαφείς οι θέσεις εκτέρωθεν.

2. Η επιλογή Χημικού Σύμβουλου από το ΙΕΠ και το ΥΠΠΕΘ και η αποφασιγγή του εξαρχής παραγκωνισμού της Χημείας, ο οποίος θα είχε τραγικές επιπτώσεις στην ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης.

Η ΕΕΕ είναι πάντοτε διατιθέμενη, διαθέσιμη και προετοιμασμένη για συνεργασία με τους φορείς της Εκπαίδευσης, όπως προβλέπεται από το θεματικό της ρόλο, ως Σύμβουλο του Κράτους σε θέματα Χημείας και Χημικής Εκπαίδευσης, είναι όμως ταυτόχρονα αποφασισμένη να προσασπίσει την Επιστήμη της Χημείας οποτεδήποτε αυτή απειλείται με όλες τις τις δυνάμεις συσπειρωμένες γύρω από τον κοινό σκοπό.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΗΣ ΕΕΕ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Σχετικά με το σχέδιο νόμου «Πλαίσιο για την ασφάλεια στις υπεράκτιες εργασίες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, ενσωμάτωση της Οδηγίας 2013/30/EU, τροποποίηση του ΠΔ 148/2009 και άλλης διατάξεις»

Αρ. Πρωτ. 697

Αθήνα 18/07/2016

Η ΕΕΕ, ως Σύμβουλος του Κράτους σε θέματα Χημείας και Χημικής Εκπαίδευσης θεωρεί καθήκον και υποχρέωσή της να συνεισφέρει στη δημόσια συζήτηση με την επιστημονική προσέγγιση που ο ρόλος της της επιβάλλει.

Σχετικά με το προτεινόμενο Σχέδιο Νόμου η ΕΕΕ έχει διαχρονικά, με σταθερότητα και συνέπεια τοποθετηθεί στα θέματα ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ θεωρώντας ότι σε κάθε νομοθετική πρωτοβουλία που αφορά σε αυτούς θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη 3 καθοριστικοί παράγοντες:

1. Η διασφάλιση αναπτυξιακών προοπτικών για τη χώρα και εργασιακών και οικονομικών ευκαιριών για τους πολίτες, χωρίς να υποθικεύεται το μεληδοντικό φυσικό κεφάλαιο της χώρας, δηλαδή η ήπια και υπό όρους εκμετάλλευσή τους.

2. Η διασφάλιση περιβαλλοντικών όρων που θα προστατεύουν το περιβάλλον και τα οικοσυστήματα.
3. Η διασφάλιση των όρων υγειεινής και ασφάλειας για τους εργαζομένους με σύγχρονες δομές και πρωτόκολλα προστασίας, όπως έχει φανεί και στην τοποθέτησή μας στο ΣΥΑΕ.

Οι υπεράκτιες έρευνες και η εκμετάλλευση υδρογονανθράκων, τα οποία μπορούν να συμβάλουν **υπό προϋποθέσεις** καθοριστικά στην οικονομική ανάκαμψη της χώρας, στον επιαναπατρισμό πολλών επιστημόνων μεταξύ των οποίων και πολλών Χημικών και στη δημιουργία θέσεων εργασίας, αποτελούν μια περίπτωση που ενέχει μεταξύ άλλων και σοβαρούς περιβαλλοντικούς και εργασιακούς κινδύνους. Για αυτούς τους λόγους η ΕΕΧ εκτιμά ότι απαιτείται σαφές, ακριβές και αυστηρό νομοθετικό πλαίσιο για την αδειοδότηση, τη λειτουργία και το έλεγχο τέτοιων εγκαταστάσεων. Υπό αυτή την έννοια η ενσωμάτωση της κοινοτικής οδηγίας έρχεται να οριοθετήσει αυτό το πλαισιο και επί της αρχής μας βρίσκει σύμφωνους.

Ειδικότερα η ΕΕΧ είναι σύμφωνη:

- Με το άρθρο 1- περί ευθύνης του διαχειριστή, οικοσυστημάτων,
- Με το άρθρο 4 παράγραφο 6- περί προστασίας του περιβάλλοντος
- Με το άρθρο 5 για την ενημέρωση του κοινού, την οποία θεωρούμε καθοριστικής σημασίας για την συμμετοχή των πολιτών στη λήψη και την υλοποίηση αποφάσεων με επιστημονικά κριτήρια
- Με το άρθρο 7 για την ανάληψη ευθύνης σχετικά με τις περιβαλλοντικές ζημιές.

❖ Επιφυλάσσεται και προτείνει την απάλειψη της παραγράφου 3δ, του άρθρου 4 με το οποίο ορίζεται η δυνατότητα θεσμοθέτησης ειδικών δικονομικών διατάξεων με ΠΔ και η οποία δίνει τη δυνατότητα χαλάρωσης του αυστηρού περιβαλλοντικού πλαισίου ή και αλλοίωσης του πνεύματος του νομοθέτη.

❖ Καθοριστικής σημασίας θεωρούνται τα άρθρα 8 και 9 με τα οποία ορίζεται και λειτουργεί η ΑΡΜΟΔΙΑ ΑΡΧΗ για την οποία η ΕΕΧ εκτιμά ότι:

• **Η συγκρότηση της θα πρέπει να γίνεται με αυστηρά διεπιστημονικά κριτήρια, ώστε να είναι σε θέση να επιτελέσει τον ρόλο της και να αντιμετωπίσει το πολυπαραγοντικό σύστημα κινδύνων της εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων με την ανεξαρτησία και την αντικειμενικότητα που θα διασφαλίσουν τις αρχικές προϋποθέσεις και σε αυτή τόσο οι ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΕΣ ΧΗΜΙΚΟΙ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ, όσο και η ΕΕΧ μπορούν να έχουν καθοριστικό ρόλο.**

• **Οι εισηγήσεις της θα πρέπει να έχουν δεσμευτικό ρόλο σε ότι αφορά στους κανονισμούς που εκδίδονται από το Υπ. Περιβάλλοντος ή και άλλα υπουργεία.**

• **Η αντικατάσταση της Ελληνικής Διαχειριστικής Εταιρείας Υδρογονανθράκων από την Αρμόδια Αρχή και η ανάληψη των καθηκόντων της δεύτερης, όπως αυτά περιγράφονται στο παράρτημα III θα πρέπει να ολοκληρωθεί χωρίς ολιγωρία και χωρίς να είναι δεσμευτικός ο αριθμός των πλατφορμών που βρίσκονται σε λειτουργία.**

❖ Σε ότι αφορά στην **Ασφάλεια & Υγεία στην Εργασία** είναι αναγκαίο οι εν δυνάμει εργαζόμενοι να ενημερώνονται εγκαίρως και με ορθό τρόπο, να εκπαιδεύονται, να ευαισθητοποιούνται και να προστατεύονται αποτελεσματικά, ώστε να αποφευχθούν ατυχήματα και προβλήματα που σχετίζονται με τον ανθρώπινο παράγοντα (για τον οποίο έγινε εκτεταμένη αναφορά και στο πλαίσιο της συζήτησης στην επιτροπή). Απαραίτητο κατά την εκτίμηση της ΕΕΧ είναι να τηρηθεί ταυτόχρονα το υπό επεξεργασία εθνικό πλαίσιο 2016-2020 για την Υγεία και την Ασφάλεια στην εργασία του ΣΥΑΕ.

❖ Τέλος, σε ότι αφορά στην υπεράκτια εκμετάλλευση υδρογονανθράκων, η ΕΕΧ εκτιμά ότι η προσέγγιση θα ήταν πιληρέστερη και προς την κατεύθυνση της άρσης της πολυνομίας και των προβλημάτων που αυτή καλλιεργεί, αν με το παρόν νομοσχέδιο ρυθμιζόταν και τα αντίστοιχα θέματα που αφορούν στην μεταφορά των υδρογονανθράκων.

Σε ότι αφορά στις διατάξεις των **άρθρων 52 (Ρυθμίσεις για την ενίσχυση και θεσμική θωράκιση του Σώματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων (ΣΕΠΔΕΜ)) και 53 (Απαιτούμενα Προσόντα Ενεργειακών Επιθεωρητών)** η ΕΕΧ εκτιμά ότι ο περιορισμός της δυνατότητας άσκησης επαγγέλματος Ενεργειακού Επιθεωρητή σε ορισμένες μόνο ειδικότητες Μηχανικών ΠΕ ή ΤΕ συνιστά ιδιότυπο κλείσιμο του επαγγέλματος, κατά παράβαση της κοινοτικής νομοθεσίας. Ειδικότερα η ΕΕΧ υποστηρίζει ότι καμία ειδικότητα Μηχανικών ή και άλλων θετικών Επιστημών, όπως οι Χημικοί και οι Φυσικοί δεν μπορούν χωρίς ειδική

εκπαίδευση και στη συνέχεια πιστοποίηση των απαιτούμενων προσόντων να ασκούν ενεργειακές επιθεωρήσεις. Ως βήμα προσφρογής στην κοινοτική νομοθεσία καλούν το Υπουργείο να τροποποιήσει το συγκεκριμένο άρθρο δίνοντας τη δυνατότητα και στους Χημικούς, τους Χημικούς Μηχανικούς, τους Φυσικούς και άλλες ειδικότητες, οι οποίες αποκλείονται με την παρούσα διάταξη να παρακολουθούν εξειδικευμένα σεμινάρια και στην συνέχεια να πιστοποιούν με εξετάσεις τα προσόντα που θα τους επιτρέπουν να ασκούν ενεργειακές επιθεωρήσεις και να εγγράφονται στα αντίστοιχα μητρώα εμπειρογνωμόνων.

Με εκτίμηση

Για τη Διοικούσα Επιτροπή της ΕΕΧ

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΦΙΛΛΕΝΙΑ ΣΙΔΕΡΗ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΚΑΝΑΤΣΙΟΣ

Εκδήλωση: «Αρωματικά φυτά: Επεξεργασία και Μεταποίηση» (Πέμπτη 19 Μαΐου 2016)

Το Περιφερειακό Τμήμα Κεντρικής & Δυτικής Μακεδονίας της ΕΕΧ, ο Σύνδεσμος Χημικών Βορείου Ελλάδος (ΣΧΒΕ) και το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης (ΕΒΕΘ), συνδιοργάνωσαν εκδήλωση με θέμα «**Αρωματικά φυτά: Επεξεργασία και Μεταποίηση**», την Πέμπτη 19.05.16 / 18.00 - 21.30, στην αίθουσα εκδηλώσεων του ΕΒΕΘ, την οποία παρακολούθησαν περισσότερα από 300 άτομα, εκπρόσωποι του πανεπιστημίου και τεχνολογικών σχολών, μέχρι της Ένωσης Ελλήνων Χημικών, του ΣΧΒΕ, του ΕΒΕΘ και της Ένωσης Αρωματικών & Φαρμακευτικών Φυτών Ελλάδας (ΕΑΦΦΕ), της βιομηχανίας, αναπτυξιών εργαστηρίων, φυτωριούχων, παραγωγών, μεταποιητών που ασχολούνται με τη συσκευασία, μεταποιητών που ασχολούνται με την αιθέρια, εμπορικοί αντιπρόσωποι επιστημονικού και παραγωγικού εξοπλισμού, αλλά και προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές και φοιτήτριες των τμημάτων Χημείας, Φαρμακευτικής, κ.ά.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα της Ημερίδας έγιναν οι ακόλουθες ομιλίες:

«Επεξεργασία αρωματικών φαρμακευτικών φυτών» (Ιωάννης Σαρακατσάνος, Κτηνίατρος- Χημικός-Μέλος ΕΑΦΦΕ), «Ιδιότητες και αξιοποίηση ελληνικών αρωματικών- φαρμακευτικών φυτών» (Διαμάντω Λάζαρη, Επίκουρη Καθηγήτρια Τμήματος Φαρμακευτικής, ΑΠΘ), «Υδροστιοπόσταξη αιθέριων ελαίων από λεβάντα» (Γεώργιος Υφαντίδης, Οικονομολόγος, ΑΠΘ), «Απόσταξη Αρωματικών Φυτών - Παραγωγή Αιθερίων Ελαιώνων» (Vessel Essential Oils, Βαρσάμης Ευάγγελος, Βαρσάμης Βασίλης, Χημικού Μηχανικού) και «Απόσταξη εικούσιηση και παραλαβή καθαρών συστατικών από αρωματικά φαρμακευτικά φυτά» (Ιωάννης Σαρακατσάνος, Κτηνίατρος- Χημικός-Μέλος ΕΑΦΦΕ).

Ακολούθησαν ερωτήσεις προς τους ομιλητές και έγινε συζήτηση με βάση τις εισηγήσεις που περιλάμβαναν σχεδόν όλα τα στάδια από την καλλιέργεια, και την κοπή των φυτών, μέχρι την αιθέρια, και τον καθαρισμό του αιθέριου ελαίου και τον ποιοτικό του έλεγχο, διεργασίες στις οποίες μπορεί να δραστηριοποιηθεί ο χημικός, ο οποίος με την επιθυμία της κατάληξει σε τεχνικής και των κατάληξειν συνθηκών μπορεί να εξασφαλίσει τη μέγιστη ποσότητα και ταυτόχρονα τη βέλτιστη ποιότητα. Δόθηκαν επίσης στοιχεία σχετικά με την εξέλιξη της παραγωγικής μονάδας από πειραματικό σε παραγωγικό επίπεδο. Έγινε ανάλυση τεχνικών λεπτομερειών, αναφέρθηκαν πληροφορίες σχετικές με τα κριτήρια ποιότητας και ασφάρτεις, καθώς και πληροφορίες σχετικές με τη διαδικασία αδειοδότησης.

Το γενικό συμπέρασμα είναι ότι τα αρωματικά φαρμακευτικά φυτά είναι ένας τομέας που έχει προσελκύσει το ενδιαφέρον πολλών επιστημονικών και επιχειρηματικών κλάδων και τα τελευταία χρόνια η καλλιέργειά τους γνώρισε ραγδαία άνοδο. Η μεγάλη ζήτηση αιθέριων ελαίων από τη βιομηχανία των τροφίμων, τη φαρμακοβιομηχανία, και τη βιομηχανία των καλλιτεχνικών, τόσο στο εξωτερικό, όσο και στη χώρα μας, άνοιξε νέους επιχειρηματικούς ορίζοντες και διεξόδους. Με δεδομένο ότι η χώρα μας είναι πιλούσια σε αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά, απαιτούνται συντονισμένες προσπάθειες, συνεργασία, και ομαδικό πνεύμα, ειδικά λόγω της διεπιστημονικότητας του θέματος.

Αποφάσεις Δ.Ε./ΕΕΧ

ΑΠΟΦΑΣΙΣ 4ns Δ.Ε./ΕΕΧ—17-02-2016

ΑΠΟΦΑΣΗ 40n/4n Δ.Ε./17.02.2016

Αποφασίζεται κατά πλειοψηφία η υποστήριξη της υποψηφιότητας της συναδέλφου Ηλέκτρας Παπαδοπούλου από την ΕΕΧ στο Ευρωπαϊκό Bio-Economy Panel κατόπιν πρότασής της.

ΑΠΟΦΑΣΗ 41n/4n Δ.Ε./17.02.2016

Εγκρίνεται κατά πλειοψηφία η κατάθεση του προτεινόμενου από την εκπρόσωπο κ. Βατίστα επισυναπόμενου κειμένου θέσεων της ΕΕΧ, με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις, σχετικά με το εθνικό σχέδιο για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία

ΑΠΟΦΑΣΗ 42n/4n Δ.Ε./17.02.2016

Ο. κ. Δ. Ρίζος προτείνεται ως τακτικός εκπρόσωπος της ΕΕΧ στο ΚΕ.Σ.Υ.

ΑΠΟΦΑΣΗ 43n/4n Δ.Ε./17.02.2016

Η κα. Ε. Λυμπεράκη προτείνεται ως αναπληρωματική εκπρόσωπος της ΕΕΧ στο ΚΕ.Σ.Υ.

ΑΠΟΦΑΣΗ 44n/4n Δ.Ε./17.02.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα να ενημερωθεί εγγράφως ο κ. Ξεν. Καραγεωργίου - όσον αφορά την επιλογή εκπροσώπων / τακτικού –αναπληρωματικού στο ΚΕ.Σ.Υ με βάση την εισήγηση της Προέδρου της ΔΕ/ΕΕΧ.

ΑΠΟΦΑΣΗ 45n/4n Δ.Ε./17.02.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα ο Νομικός Σύμβουλος της ΕΕΧ να προχωρήσει σε αγωγή προς το ΜΤΠΥ με αμφισβήτηση του συνόλου της οφειλής και ταυτόχρονα αίτημα μη εκτέλεσης, ώστε να μη χρειασθεί να προκαταβάλλουμε το ποσόν.

ΑΠΟΦΑΣΗ 46n/4n Δ.Ε./17.02.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα:

A. Η επιλογή εξωτερικού συνεργάτη για τα Χ.Χ. - Δημόσιες Σχέσεις ΕΕΧ - σύμφωνα με τις αιλλαγές που αποφασίσθηκαν κατά τη συνεδρίαση της ΔΕ/ΕΕΧ.

B. Η επιλογή εξωτερικού συνεργάτη για το Μητρώο και ψυφιοποίηση παλαιών αρχείων, σύμφωνα με την εισήγηση.

ΑΠΟΦΑΣΗ 47n/4n Δ.Ε./17.02.2016

Εγκρίνεται ομόφωνα να σταθεί επιστολή διαμαρτυρίας στη EuCheMS σχετικά με το θέμα της ΠΓΔΜ - θα υλοποιηθεί δε η τελική μορφή από τους κ. κ. Β. Γκανάτσιο και I. Βαφειάδην.

ΑΠΟΦΑΣΗ 48n/4n Δ.Ε./17.02.2016

A. Αποφασίζεται ομόφωνα να σταθεί επιστολή από τον κ. I. Βαφειάδην σε όλους τους εκπροσώπους της ΕΕΧ όσον αφορά το Συνέδριο 6ECC στη Σεβίλη (Ισπανία) και την πιθανή συμμετοχή τους.

B. Ως εκπρόσωπος της ΕΕΧ για τη Division of Nuclear Chemistry and Radiochemistry της EuCheMS κατά πλειοψηφία ορίζεται ο κ. Παν. Μισαπλίδης, και ως αναπληρωτής ορίζεται ο κ. Βασ. Συμέόπουλος.

ΑΠΟΦΑΣΗ 49n/4n Δ.Ε./17.02.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα οι κ.κ. Β. Γκανάτσιος και I. Βαφειάδης να συντάξουν επιστολή όσον αφορά την εκπροσώπηση της ΕΕΧ σε ορκωμοσίες συναδέλφων

ΑΠΟΦΑΣΗ 50n/4n Δ.Ε./17.02.2016

A. Εγκρίνεται κατά πλειοψηφία:

Να αποσταθεί επιστολή στον κ. Δ. Τσούκλερη σύμφωνα με τις αιλλαγές που αποφασίσθηκαν κατά τη συνεδρίαση της ΔΕ/ΕΕΧ.

B. Εγκρίνεται ομόφωνα:

Να πραγματοποιηθεί επικαιροποίηση του κανονισμού των X.X.

ΑΠΟΦΑΣΗ 51n/4n Δ.Ε./17.02.2016

Εγκρίνεται ομόφωνα η εξόφληση των οφειλών προς την IUPAC - του τιμολογίου του 2015 εντός του Φεβρουαρίου 2016 ή το συντομότερο δυνατόν, και του τιμολογίου του 2016 το αργότερο έως 30/06/2016.

ΑΠΟΦΑΣΗ 52n/4n Δ.Ε./17.02.2016

Εγκρίνεται ομόφωνα η αποστολή Δελτίου Τύπου για την ΠΕΤΕΤ μετά από διορθώσεις της προταθείσας επιστολής.

ΑΠΟΦΑΣΗ 53n/4n Δ.Ε./17.02.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα στα ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ ΔΟΥΚΑ η ΕΕΧ να εκπροσωπηθεί από τον συνάδελφο, κ. Ιωάννη Καλαμαρά.

ΑΠΟΦΑΣΗ 54n/4n Δ.Ε./17.02.2016

Εγκρίνεται ομόφωνα η απόκτηση – χρήση Internet Banking προς διευκόλυνση των τραπεζικών συναλλαγών και αναβάθμιση των πλεκτρονικών υπηρεσιών της ΕΕΧ/ συνεργαζόμενες Τράπεζες ΕΘΝΙΚΗ & ΠΕΙΡΑΙΩΣ.

Συγκεκριμένα αποφασίζεται η επέκταση της χρήσης του e-banking για το υφιστάμενο λογαριασμό της ΕΕΧ στην εθνική τράπεζα με αριθμό 129/ 480022-20 και user id :ENWSIS185600001 και για τη Τράπεζα Πειραιώς για το λογαριασμό 5039-022927-843 επιτρεπόμενο ημερήσιο όριο συναλλαγών ορίζεται στις 6000€.

Για τη διασφάλιση της ασφάλειας των συναλλαγών απαιτούνται δυο νέοι χρήστες με διαφορετικά δικαιώματα καθώς η διατήρηση της υφιστάμενης θέσης μόνο για πληροφόρηση.

Ο πρώτος χρήστης θα έχει μόνο δικαίωμα καταχώρησης εντολών ενώ ο δεύτερος χρήστης θα έχει και δικαίωμα

έγκρισης των καταχωρημένων συναλλαγών.

ΑΠΟΦΑΣΗ 55η/4η Δ.Ε/17.02.2016

Εγκρίνεται ομόφωνα το παρακάτω πρόγραμμα τακτικών συνεδριάσεων της ΕΕΧ:

02/03/2016, 16/03/2016, 30/03/2016/, 13/04/2016,
04/05/2016, 18/05/2016, 01/06/2016.

ΑΠΟΦΑΣΗ 56η/4η Δ.Ε/17.02.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα να γίνει παρέμβαση της ΕΕΧ στη Διημερίδα του Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων (25-26/02/2016) αποτελούμενη εκ των κ.κ.: Β. Λαμπρόπουλου και Ευγ. Λαμπή.

ΑΠΟΦΑΣΗ 57η/4η Δ.Ε/17.02.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα να σταθεί η επιστολή για την «ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΧΗΜΙΚΩΝ» που προτείνει η Πρόεδρος της ΕΕΧ κα. Τ. Σιδέρη -αποδέκτες κ. κ.: Υπουργό Εργασίας Κοιν. Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κ. Κατρούγκαλο Γ. και Πρόεδρο ΕΤΕΑ κ. Καποτά Αθ.

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ 5ης ΔΕ/ΕΕΧ—24-02-2016

ΑΠΟΦΑΣΗ 58η/5η Δ.Ε/24.02.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα το θέμα του Ν. Κυρίτση να το αναλάβει ο κ. Β. Λαμπρόπουλος.

ΑΠΟΦΑΣΗ 59η/5η Δ.Ε/24.02.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα η αποστολή τροποποιημένης της επιστολής προς το ΥΠΑΝ την οποία κατέθεσε η Πρόεδρος κα. Τ. Σιδέρη.

ΑΠΟΦΑΣΗ 60η/5η Δ.Ε/24.02.2016

Εγκρίνεται ομόφωνα:

1. Η αποστολή Δελτίου Τύπου για τον Εορτασμό της Ημέρας της Χημείας το οποίο κατέθεσε η Πρόεδρος κα. Τ. Σιδέρη, με την αιλαγή /προσθήκη της Πράσινης Χημείας καθώς και η αποστολή του στο ΥΠΠΕΘ με αίτημα να κοινοποιηθεί σε όλα τα σχολεία, να διαβασθεί δε στις 11/03/2016.
2. Η αποστολή Δελτίου Τύπου για το ρατσισμό όπως προτάθηκε από την Πρόεδρο.

Η αποστολή του ως άνω Δελτίου Τύπου θα γίνει στις 21/03/2016.

ΑΠΟΦΑΣΗ 61η/5η Δ.Ε/24.02.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα να παραστεί ο κ. Ι. Καλφαράς στην ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗΣ «SAINTPAUL» ΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ /με την ίδια ομιλία όπως στα Εκπαιδευτήρια ΔΟΥΚΑ - εάν δεν μπορέσει ο κ. Ι. Καλφαράς - θα εκπροσωπήσει την ΕΕΧ η Πρόεδρος κα. Τ. Σιδέρη.

ΑΠΟΦΑΣΗ 62η/5η Δ.Ε/24.02.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα:

1. Να συμπεριληφθούν στην Οργανωτική Επιτροπή του 30ου ΠΜΔΧ όλοι οι οποίοι ευρίσκονται εκτός Αθηνών).

Πρόεδρος της ΟΕ του 30ου ΠΜΔΧ ορίζεται ο κ. Ευστρ. Ασημέλης (μετά την παραίτηση του κ. Ξ. Βαμβακερού).

2. Η Επιστημονική Επιτροπή του 30ου ΠΜΔ να αποτελείται εκ των κ. κ.: Αντ. Χρονάκη, Μ. Βλάχου, Ι. Γράψας.

Ως αναπληρωματικοί οι κ. κ.: Ν. Ζήκος, Π. Στεφανίδου, Δ. Νάκου.

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ 6ης ΔΕ/ΕΕΧ—02-03-2016

ΑΠΟΦΑΣΗ 63η/6η Δ.Ε/02.03.2016

Αποφασίζεται κατά πλειοψηφία της ΕΕΧ στο Συνέδριο Οργανικής Σύνθεσης της Ένωσης Χημικών Τουρκίας να εκπροσωπηθεί από τον καθ. κ. Γ. Κόκοτο (εκπρόσωπο της ΕΕΧ στη EuCheMS).

ΑΠΟΦΑΣΗ 64η/6η Δ.Ε/02.03.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα ο υπεύθυνος Αντιπρόεδρος κ. Β. Μπίνας – μετά την εισήγηση της κασ. Χ. Λούκουτου – να επικοινωνήσει με τα ΠΤ/ΕΕΧ ενημερώνοντας ότι πρέπει να αποστέλλουν άμεσα τις πράξεις Οικονομικού και Διοικητικού περιεχομένου στη KY/ΕΕΧ για ανάρτηση στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ.

ΑΠΟΦΑΣΗ 65η/6η Δ.Ε/02.03.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα:

1. Να πραγματοποιηθεί τηλεφωνική επικοινωνία της Προέδρου της ΕΕΧ με τον Πρόεδρο του Χημικού Τμήματος στη Πάτρα – σχετικά με το θέμα της αιλαγής ΠΠΣ(Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών).
2. Ο κ. Παπαδόπουλος αναλαμβάνει να συντάξει την επιστολή η οποία θα σταθεί σε όλα τα Χημικά Τμήματα των Πανεπιστημίων σχετικά με τις αιλαγές στα ΠΠΣ.
3. Ο Γ.Γ. κ. Β. Γκανάτσιος αναλαμβάνει να ενημερώσει το Συντονιστή της αρμόδιας ομάδας της ΣτΑ με στόχο να καταθέσει οιλοκληρωμένη άποψη για τα Προγράμματα Σπουδών Χημείας.

ΑΠΟΦΑΣΗ 66η/6η Δ.Ε/02.03.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα η επικοινωνία με το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού με στόχο να προταθεί αυτόνομη Διεύθυνση Ερευνών και Μελετών των Υλικών στο Οργανόγραμμα με αρμοδιότητα των χημικών και πρόταση επανασύστασης των 30 θέσεων έναντι των 9 οι οποίες τώρα υφίστανται.

ΑΠΟΦΑΣΗ 67η/6η Δ.Ε/02.03.2016

Αποφασίζεται κατά πλειοψηφία:

1. Να αποσταθεί Δ.Τ. για τα δικαιώματα των Καταναλωτών, τη Διεθνή Ημέρα Γής, και την Παγκόσμια Ημέρα Νερού.
2. Να αποσταθεί δε και στα σχολεία προς ανάγνωση το Δ.Τ. για την Παγκόσμια ημέρα Νερού.

ΑΠΟΦΑΣΗ 68η/6η Δ.Ε/02.03.2016

Αποφασίζεται κατά πλειοψηφία η ΕΕΧ να διαθέσει το ποσό των 5.000,00€ και να κατανεμηθεί στα Π.Τ./ΕΕΧ που έχουν hot spots, για βοήθεια στους πρόσφυγες, ήτοι: 2.000,00€ στο Π.Τ. A.K., 2.000,00€ στο ΠΤΚΔΜ, και 1.000,00€ στο Π.Τ.Β. Αιγαίου - ταυτόχρονα τα μέλη να προσφέρουν με υλικά σε τοποθεσίες που θα ορισθούν.

ΑΠΟΦΑΣΗ 69η/6η Δ.Ε/02.03.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα ο κ. I. Βαφειάδης να αποτελέσει τον σύνδεσμο μεταξύ της ΕΕΧ και της EuCheMS, στο ζήτημα της «Πανευρωπαϊκής Έρευνας για την Απασχόληση των Χημικών» που θα διεξαχθεί κατά το έτος 2017.

ΑΠΟΦΑΣΗ 70η/6η Δ.Ε/02.03.2016

Εγκρίνεται ομόφωνα η κάλυψη των εξόδων του εκπροσώπου της ΕΕΧ στο DCE της EuCheMS κ. I. Κατσογιάννη που θα γίνει στο Όσλο στις 02 Απριλίου 2016.

ΑΠΟΦΑΣΗ 71η/6η Δ.Ε/02.03.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα να αναλάβει ο Γ.Γ. κ. B. Γκανάτσιος τη συγγραφή υπομνήματος προς την ΕΥΔΑΠ για τη κατάσταση των εργαζομένων στην ΕΥΔΑΠ.

ΑΠΟΦΑΣΗ 72η /6η Δ.Ε/02.03.2016

Εγκρίνεται ομόφωνα η χρηματική συνδρομή του Π.Τ. Θεσσαλίας. Ποσό 2.100,00€.

ΑΠΟΦΑΣΗ 73η/6η Δ.Ε/02.03.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα:

A. Να ανατεθεί στην κα. A. Στεφανίδου με βάση τη διαθεσμότητά της να αναλάβει τη συνεργασία με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας για το θέμα του Οικολογικού σύμπατου.

B. Να αναρτηθεί ο φάκελος με τις προδιαγραφές και να γίνει πρόσκληση ενδιαφέροντος για συναδέλφους που έχουν τα τυπικά προσόντα.

ΑΠΟΦΑΣΗ 74η/6η Δ.Ε/02.03.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα να μνημονιστεί στην ΕΕΧ στην Ημερίδα της ΠΕ.ΤΕ.Τ -«Τεχνολογία - Καινοτομία στην Αρτοποιία και Ζαχαροπλαστική.

ΑΠΟΦΑΣΗ 75η/6η Δ.Ε/02.03.2016

Εγκρίνεται ομόφωνα η εισήγηση του κ. A. Παπαδόπουλου στο θέμα 22, «Διευκρινήσεις σχετικά με την Σ.Σ.Ε.», με τις προσθήκες, και η ανάρτηση στην ιστοσελίδα.

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ 7ης ΣΔΕ —16-03-2016

ΑΠΟΦΑΣΗ 76η/7η Δ.Ε/16.03.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα η προφορική επίπληξη προς τον N. Κυρίτσην και η τοποθέτηση του θέματος στο αρχείο μετά και την υπεύθυνη δήλωση εκ μέρους του της παραδοχής του γεγονότος και της συγγνώμης του.

ΑΠΟΦΑΣΗ 77η/7η Δ.Ε/16.03.2016

Εγκρίνεται ομόφωνα η εισήγηση του κ. B. Λαμπρόπουλου για ενοικίαση χώρου (Κάνιγγος 27/ 5ος όροφος)- έναντι του ποσού 70,00€/ μήνα, για τη μεταφορά του αρχείου.

ΑΠΟΦΑΣΗ 78η/7η Δ.Ε/16.03.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα

A. Η αποστολή εγγράφου στο ΥΠΠΕΘ, ενημερώνοντας για τη διεξαγωγή και επισυνάπτοντας το πρωτόκολλο του ΠΜΔΧ και το φάκελο του 30ου ΠΜΔΧ.,

B. Η ανάρτηση της Επιστημονικής Επιτροπής του 30ου ΠΜΔΧ στην ιστοσελίδα,

Γ. Να υπάρξει επικοινωνία με τα Π.Τ./ΕΕΧ και να ζητηθεί η συνδρομή των μελών τους για την επιτήρηση του 30ου ΠΜΔΧ.

ΑΠΟΦΑΣΗ 79η/7η Δ.Ε/16.03.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα ο κ. A. Παπαδόπουλος να συντάξει επιστολή η οποία θα σταλεί στα Χημικά Τμήματα στην οποία θα ορίζεται συνάντηση των Προέδρων Τμημάτων Χημείας με τη ΔΕ/ΕΕΧ με θέματα:

1. Σύγκληση προγραμμάτων σπουδών με στόχο τη διαφύλαξη και διεύρυνση των επαγγελματικών δικαιωμάτων

2. Πιστοποιητικό Παιδαγωγικής και Διδακτικής επάρκειας.

ΑΠΟΦΑΣΗ 80η/7η Δ.Ε/16.03.2016

Εγκρίνονται ομόφωνα:

1. Σεμινάριο για τη διαπίστευση εργαστηρίων σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO 17025.

2. Σεμινάρια για τα πρότυπα ISO 22000/HACCP, 9001 (14001, 1801), BRC/IFS, AGRO 1.2 από την TUV HELLAS.

3. Πρόταση Ε.Τ. Αναπλιτικής Χημείας με θέμα «Επαλήθευση μικροβιολογικών μεθόδων-Εκτίμηση Αβεβαιότητας - Εσωτερικός Έλεγχος Ποιότητας»

4. Πρόταση ΕΤ Φαρμάκων με θέμα «Κανόνες Καλής Παραγωγής Καλής Εγκατάστασης Προϊόντων»

5. Πρόταση ΠΤΑΚ με θέμα «Διαπίστευση κλινικών εργαστηρίων σύμφωνα με το πρότυπο ISO 15189».

ΑΠΟΦΑΣΗ 81η/7η Δ.Ε/16.03.2016

Αποφασίζεται ο Β' Αντιπρόεδρος κ. B. Μπίνας να στείλει στα ΠΤ κείμενο που να αφορά τον συντονισμό των δράσεων

επιμορφωτικού χαρακτήρα με τα αντίστοιχα Επιστημονικά Τμήματα (ή τη ΔΕ/ΚΥ αν τα ΕΤ δεν υφίστανται).

ΑΠΟΦΑΣΗ 82η/7η Δ.Ε/16.03.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα η καταβολή οδοιπορικών για την 3η και 6η ΔΕ/ΕΕΧ στο Γ.Γ. κ. Β. Γκανάτσιο.

ΑΠΟΦΑΣΗ 83η/7η Δ.Ε/16.03.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα η προκήρυξη εκλογών στο Π.Τ. Ν. Αιγαίου.

ΑΠΟΦΑΣΗ 84η/7η Δ.Ε/16.03.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα η μεταφορά του ποσού των 10.000,00€ στο Παρατηρητήριο της ΕΕΧ.

ΑΠΟΦΑΣΗ 85η/7η Δ.Ε/16.03.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα μέχρι την Παρασκευή 18-03-2016 να έχει ολοκληρωθεί η επικοινωνία με την κα. Χ. Λούκουτου όσον αφορά την ΕΑΠ (Ενιαία Αρχή Πληρωμών).

Εξουσιοδοτείται δε για όλες τις ανωτέρω ενέργειες ο Ταμίας της ΕΕΧ κ. Ξ. Βαμβακερός.

ΑΠΟΦΑΣΗ 86η/7η Δ.Ε/16.03.2016

Εγκρίνεται ομόφωνα το κείμενο του κ. Β. Γκανάτσιου μετά τις τροποποιήσεις της κας Τ. Σιδέρη, όσον αφορά τη προσέγγιση νέων συναδέλφων και την εκπροσώπηση της ΕΕΧ σε ορκωμοσίες νέων συναδέλφων, δηλ. δημιουργία ενός κειμένου που θα δίνεται στους νέους συναδέλφους και θα τους καθεί να εγγραφούν στην ΕΕΧ.

ΑΠΟΦΑΣΗ 87η/7η Δ.Ε/16.03.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα ο Γ. Γ. κ. Β. Γκανάτσιος να διερευνήσει τη σύμβαση και την ημερομηνία λήξης με την ADJUST LANE και να επικοινωνήσει με τον αρμόδιο κ. Γκούμα.

ΑΠΟΦΑΣΗ 88η/7η Δ.Ε/16.03.2016

Αποφασίζεται:

Α. Μετά από ψηφοφορία, ο ορισμός του κ. Κυριακίδη Συμ. ως

Αρχισυντάκτη των Χ.Χ

Β. Μετά από ψηφοφορία, ο ορισμός του κ. Ν. Ζήκου ως Αναπληρωτή Αρχισυντάκτη των Χ.Χ

Γ. Η επαναπροκήρυξη των θέσεων των υποθοίπων 3 (τριών) μετήν της Συντακτικής Επιτροπής - για 1 (ένα) μήνα.

ΑΠΟΦΑΣΗ 89η/7η Δ.Ε/16.03.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα ο Γενικός Γραμματέας της ΕΕΧ κ. Β. Γκανάτσιος να συντάξει αίτημα συνάντησης με τη Διοίκηση της ΕΥΔΑΠ.

ΑΠΟΦΑΣΗ 90η/7η Δ.Ε/16.03.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα η ανάρτηση στην ιστοσελίδα Σύνδεσμων ([links](#)) των ChemPubSoc και EuCheMS

ΑΠΟΦΑΣΗ 91η/7η Δ.Ε/16.03.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα ο Ειδικός Γραμματέας της ΕΕΧ κ. I. Βαφειάδης να συντάξει επιστολή που να αναφέρει ότι δεν προτίθεται η ΕΕΧ να διοργανώσει το Συνέδριο της EuCheMS του 2020.

ΑΠΟΦΑΣΗ 92η/7η Δ.Ε/16.03.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα η Πρόεδρος της ΕΕΧ κα. Τ. Σιδέρη να διερευνήσει τη πιθανότητα θεατρικής παράστασης στα γραφεία της ΕΕΧ για μαθητές Γυμνασίου, με αντίτιμο τη προσφορά τροφίμων για τους πρόσφυγες.

ΑΠΟΦΑΣΗ 93η/7η Δ.Ε/16.03.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα να σταθεί εκ νέου το υπόμνημα για τις Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας στο Υπουργείο με τις διορθώσεις που συμφωνήθηκαν στη ΔΕ/ΕΕΧ και να προωθηθεί στο ΠΣΧΒΕ ως κοινό κείμενο.

ΑΠΟΦΑΣΗ 94η/7η Δ.Ε/16.03.2016

Αποφασίζεται ομόφωνα η δημοσιοποίηση και εν συνεχείᾳ η αξιολόγηση των υποψηφιοτήτων για τις θέσεις του Αντιπροέδρου, του Ταμία και 2 μετήν της EuCheMS.

Άνακοίνωση του Π.Τ. Θεσσαλίας

Θέμα: Αντικατάσταση μετήν ΔΕ του ΠΤΘ

Σας γνωρίζουμε ότι μετά την παραίτηση του κ. Κακάβα από τη Δ.Ε, ανέλαβε καθήκοντα μέσην στη Διοικούσα Επιτροπή, σύμφωνα με το καταστατικό λειτουργίας των Π.Τ της Ένωσης, η κ. Κουτσαρήνη Αργυρούλη, ως αναπληρώτρια στο ίδιο ψηφοδέλτιο. Επίσης η κ. Τσακνάκη Μαρία εκτός των καθηκόντων της αντιπροέδρου ανέλαβε και τα καθήκοντα της Γ. Γραμματέως αντί της κ. Σεξαμπάνη Δέσποινας η οποία βρίσκεται σε άδεια ληστείας.

Παρακαλούμε να ενημερώσετε αρμοδίως τα Χημικά Χρονικά και την ιστοσελίδα μας.

Η Πρόεδρος

Χαρίκλεια Κούρτη

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΧΗΜΙΚΩΝ (ΔΗ.ΚΙ.ΧΗ.)

ΣΕ ΟΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

ΤΩΝ ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ Ε.Τ.Ε.Α. (πρών Τ.Ε.Α.Χ.)

Όπως όλοι γνωρίζουμε με τον ν. 4052/2012 ιδρύθηκε το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης (Ε.Τ.Ε.Α.), στο οποίο εντάχθηκε και το Τ.Ε.Α.Χ. Στον ιδρυτικό αυτό νόμο τα άρθρα που αφορούν την σύνθεση και λειτουργία του ταμείου είναι τα κάτωθι:

1. Άρθρο 37: Υπαγωγή στην ασφάλιση Ε.Τ.Ε.Α.
2. Άρθρο 40: Χρόνος ασφάλισης Ε.Τ.Ε.Α.
3. Άρθρο 41: Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης
4. Άρθρο 42, παρ. 3α : Υπολογισμός σύνταξης
5. Άρθρο 47: Εφαρμογή καταστατικών διατάξεων εντασσόμενων φορέων μέχρι την έκδοση του ΚΑΠ.
6. Άρθρο 48, παρ. 2 & 4: Διεκπεραίωση των εκκρεμών υποθέσεων των εντασσόμενων φορέων από το Ε.Τ.Ε.Α.. Βάσει του ως άνω νόμου οι φορείς οι οποίοι εντάχθηκαν στο Ε.Τ.Ε.Α. είναι οι αναφερόμενοι στον παρακάτω πίνακα:

ΕΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

ΦΟΡΕΑΣ

a/a	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΗΜ/ΝΙΑ ΕΝΤΑΞΗΣ	
1	Ε.Τ.Ε.Α.Μ	ΕΝΙΑΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ	1/7/2012	
2	ΤΕΑΠΟΖΟ	ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΟΙΝΟΠΟΙΙΑΣ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑΣ & ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΟΠΟΙΙΑΣ	1/7/2012	
3	ΤΕΑΕΙΓΕ	ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	1/7/2012	
4	ΤΕΑΥΕΚ	ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ	1/1/2013	
5	ΤΕΑΧ	ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΧΗΜΙΚΩΝ	1/2/2013	
6	ΤΕΑΥΝΤΠ	ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ & ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΩΝ	1/2/2013	
7	Τ.Τ.Ε.Α.Δ.Υ	ΤΕΑΔΥ	ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	1/1/2013
8		ΤΑΔΚΥ	ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	1/2/2013
9		ΤΕΑΠΟΚΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	1/2/2013
10		ΤΕΑΠ-ΟΤΕ	ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΟΤΕ	1/7/2012
11		ΤΕΑΠ-ΕΡΤΤ	ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΡΤ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	1/7/2012
12		ΤΕΑΠ-ΕΛΤΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΛΤΑ	1/7/2012
13		ΤΕΑΠ-Ε-ΤΒΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΤΒΑ	1/7/2012
14		ΚΑΠ-ΔΕΗ	ΚΛΑΔΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΔΕΗ / ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	1/7/2012
15	Ε.Τ.Α.Τ	ΕΛΕΜ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΕΠΙΚΟΥΡΗΣΗΣ ΜΕΛΩΝ (ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ)	1/3/2013
16		ΤΑΠΤΠ	ΤΑΜΕΙΟ ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΕΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΙΣΤΕΩΣ (ALPHA BANK)	1/3/2013

Μετά την ένταξη κάθε φορέα στο Ε.Τ.Ε.Α.:

1. Καταργήθηκε αυτοδίκαια ο φορέας
2. Έπαινεσε αυτομάτως η ασφάλιση στο φορέα
3. Κάθε ασφάλισμένος του φορέα είναι πλέον ασφαλισμένος του Ε.Τ.Ε.Α.
4. Συνεχίζεται αυτοδίκαια η ασφάλιση όλων των ασφαλισμένων του φορέα στο Ε.Τ.Ε.Α.
5. Δεν ισχύει διαδοχική ασφάλιση μεταξύ των εντασσόμενων φορέων

Σήμερα τα δεδομένα στο ταμείο έχουν ως εξής:

1. Ως ενιαίος χρόνος ασφάλισης στο Ε.Τ.Ε.Α. νοείται το άθροισμα των επιμέρους χρόνων ασφάλισης στους εντασσόμενους φορείς
  2. Δεν υπάρχει Κ.Α.Π. (Κανονισμός Ασφάλισης, Παροχών) Ε.Τ.Ε.Α..
  3. Οι καταστατικές διατάξεις των εντασσομένων φορέων ισχύουν μέχρι την έκδοση ΚΑΠ Ε.Τ.Ε.Α.

Το πρόβλημα που αντιμετώπισαν οι ιδιοί συνάδελφοι με την χορήγηση συντάξεων μετά την ένταξη του TEAX στο Ε.Τ.Ε.Α. και την παύση της ισχύος της ΣΣΕ των χημικών βιομηχανίας, ήταν η κατάργηση της βάσης υπολογισμού της χορηγηθούμενης σύνταξης, η οποία ήταν άμεσα συνδεδεμένη με τα κλημάτια της ΣΣΕ. Από ότι φαίνεται το κομμάτι αυτό έχει αντιμετωπιστεί, αληθιά παραφένει το αγκάθι της μη ύπαρξης Κ.Α.Π. μετά από 3 χρόνια λειτουργίας του ταμείου!!!

Βάσει πιθηκοφοριών που έχουμε μέχρι τώρα το σχέδιο του Κ.Α.Π. είναι έτοιμο, αλλά αναμένεται η ψήφιση του ασφαλιστικού νόμου (πιθανόν μέσα στον Απρίλιο) για να ενσωματωθούν στον Κ.Α.Π. διατάξεις που αφορούν το Ε.Τ.Ε.Α.. Μετά την ολοκλήρωση θα ακολουθήσει δημοσίευση του Κ.Α.Π. στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως, πιθανόν σαν νόμος και όχι σαν Προεδρικό Διάταγμα.

Εκείνο που προβληματίζει είναι τι θα γίνει με τις συντάξεις συναδέλφων που πιλήρωναν παράρρησης εισφορές σε TEΑΔΥ και TEAX. Η πρόταση που έχει γίνει προς στιγμήν είναι η προσαύξηση σε μία από τις δύο συντάξεις βάσει ενός ποσοστού, ανά έτος ασφάλισης. Αυτό θα διευθετηθεί μάλλον εσωτερικά με απόφαση Δ.Σ.

Φυσικά όλα αυτά μένει να τα δούμε αποτυπωμένα σε επίσημα έγγραφα, οπότε η ψήφιση του ασφαλιστικού νόμου θα επιφυλάσσει – όπως ήδη είναι γνωστό – ποικιλές ανατροπές για όλους μας, και σε κλαδικό επίπεδο. Η ΔΗ.ΚΙ.ΧΗ. θα επανέλθει, εφ' όσον υπάρχουν νεώτερα, για να ενημερώσει τους συναδέλφους.

ανακοινώσεις προηγούμενων υποτροφίες χρονιών συνεργασίες προκηρύξεις πρόσωπων ανακοινώσεις προγράμματα

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Η Ακαδημία Αθηνών προκηρύσσει τη χορήγηση **τεσσάρων (4)** υποτροφιών για μεταπτυχιακές σπουδές στο εξωτερικό, από τα έσοδα του κληροδοτήματος **Ευθυμίας Μερτσάρη, το γένος Αντ. Κτενά**.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αναζητήσουν περισσότερες πληροφορίες και την προκήρυξη στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.academyofathens.gr/el/node/1347>.

Η προθεσμία υποβολής αιτήσεων, συνοδεύομενων από τα απαιτούμενα δικαιαίωσητικά, ήρχει την **29^η Σεπτεμβρίου 2016**.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΓΙΑ ΔΙΑΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΙΑΡΥΜΑΤΟΣ ΜΠΟΔΑΣΑΚΗ ΕΤΟΥΣ 2017

Το Ίδρυμα Μποδοσάκη προκηρύσσει για το έτος 2017 την απονομή χρηματικών βραβείων σε διακεκριμένους νέους Έλληνες επιστήμονες. Θα χορηγήσει **τέσσερα (4)** βραβεία, ύψους εκάστου δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, και συγκεκριμένα ένα (1) βραβείο ανά επιστημονικό τομέα, στους ακόλουθους επιστημονικούς τομείς: **Βασικές Επιστήμες, Βιοεπιστήμες, Εφαρμοσμένες Επιστήμες/Τεχνολογία και Κοινωνικές Επιστήμες.**

Τα Βραβεία θα απονεμηθούν σε Έλληνες κατά την ιθαγένεια ή το γένος. Δικαίωμα υποβολής υποψηφιότητας έχουν όσοι γεννήθηκαν μετά την 31η Δεκεμβρίου 1971.

Οι υποψηφιότητες υποβάλλονται ηλεκτρονικά στο 'Ιδρυμα Μποδοσάκη, στο e-mail: prizes@bodossaki.gr

Ημερομηνία λήξης υποβολής υποψηφιοτήτων ορίζεται στις 30η Νοεμβρίου 2016.

Για οποιαδήποτε διευκρίνωση ή άλλη πληροφορία, οι υποψήφιοι μπορούν να απευθύνονται στο Ίδρυμα Μποδοσάκη, Λεωφ. Βασιλέως Γεωργίου Β' αριθ. 5, τηλ. +30.210.722-5849, fax +30.210.323-7971, e-mail: prizes@bodossaki.gr

ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«ΚΛΙΝΙΚΗ ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ ΜΟΡΙΑΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗ»

Προκήρυξη θέσεων Μεταπτυχιακών Φοιτητών για το Ακαδημαϊκό Έτος 2016 – 2017

Πανεπιστήμιο Αθηνών, Σχολή Θετικών Επιστημών, Τμήμα Βιολογίας

Η Ειδική Διατμηματική Επιτροπή (Ε.Δ.Ε.) του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Π.Μ.Σ.) των Τμημάτων Βιολογίας, Χημείας και Νοσοκομευτικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, αποφάσισε την προκήρυξη για την εισαγωγή Μεταπτυχιακών Φοιτητών για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.), διετούς φοίτησης (120 ECTS), στο γνωστικό αντικείμενο «**ΚΛΙΝΙΚΗ ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ ΜΟΡΙΑΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗ**».

Στο πιο πάνω Δ.Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί, ως Μεταπτυχιακοί Φοιτητές, πτυχιούχοι Πανεπιστημιακών Τμημάτων Βιολογίας, Χημείας, Νοσοκομευτικής, Φαρμακευτικής, Ιατρικής και άλλων συναφών Βιοεπιστημών, από ΑΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγών, αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής καθώς και πτυχιούχοι ΤΕΙ συναφούς γνωστικού αντικειμένου.

Καλούνται οι ενδιαφερόμενοι, να υποβάλουν στη Γραμματεία του Τμήματος Βιολογίας αιτήσεις υποψηφιότητας (σε ειδικό έντυπο) μέχρι και **10/10/2016**.

Σχετικές πληροφορίες παρέχονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://kb-md.biol.uoa.gr/>, από τη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ στο τηλέφωνο **2107274502** (ώρες 13.00 - 17.00) και στο e-mail kladi.athina@gmail.com, καθώς και από τη Γραμματεία του Τμήματος Βιολογίας. Το ειδικό έντυπο της αίτησης υποψηφιότητας βρίσκεται στη γραμματεία του Τμήματος Βιολογίας καθώς και στην ανωτέρω ηλεκτρονική διεύθυνση.

**Ανακοίνωση Τμήματος Χημείας Πανεπιστημίου Πατρών για τη συνεχιζόμενη υποβάθμιση
της επιστήμης της Χημείας από ΥΠΠΕΘ και ΙΕΠ**

Πάτρα 19 Ιουλίου 2016

Το ακαδημαϊκό προσωπικό του Τμήματος Χημείας του Πανεπιστημίου Πατρών διαμαρτύρεται έντονα για τη συνεχιζόμενη πολιτική του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (ΥΠΠΕΘ), που υποβαθμίζει και τελικώς εξαφανίζει το μάθημα της Χημείας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Η πολιτική αυτή υποβαθμίζει την Εκπαίδευση, περιθωριοποιεί τη διδασκαλία της Χημείας (που αποτελεί σημαντικό πυλώνα των Φυσικών Επιστημών) – σε αντίθεση με ότι συμβαίνει στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στα άλλα Ευρωπαϊκά κράτη – και παραδίδει τη διδασκαλία της σε εκπαιδευτικούς άσκετους με το αντικείμενο.

Συγκεκριμένα το Τμήμα Χημείας εκφράζει την αγωνία του και τη δυσαρέσκειά του για τα κάτωθι:

(1) Τη συνεχιζόμενη άρνηση του αξιότιμου κ. Υπουργού Παιδείας να συναντηθεί με την Ένωση Ελλήνων Χημικών, που είναι ΝΠΔΔ και θεσμοθετημένος Σύμβουλος του Κράτους σε θέματα Χημείας και Χημικής Εκπαίδευσης για να του εκθέσει τα προβλήματα

(2) Τον αποκλεισμό καθηγητών Χημείας από θέσεις Ειδικών Συμβούλων ΠΕ04 και

(3) Την απόφαση του Ινστιτούτου Εκπαίδευτικής Πολιτικής να εξετάζεται η παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια των αποφοίτων των Τμημάτων Χημείας από Φυσικό – Καθηγήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης χωρίς καμία διαβούλευση με τα Τμήματα Χημείας.

Τέλος καλεί την ηγεσία του ΥΠΠΕΘ να αναθεωρήσει άμεσα τις αποφάσεις της, που είναι τουμάχιστον επιζήμιες για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Ο Πρόεδρος του Τμήματος Χημείας
Καθηγητής, Θεόδωρος Τσεγενίδης

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΜΗΤΡΩΩΝ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΟΜΟΝΩΝ

Αγαπητοί συνάδελφοι!

Η Ένωση Ελλήνων Χημικών (EEX) γίνεται πολύ συχνά αποδέκτης αιτημάτων από Δημόσιους και Ιδιωτικούς φορείς για την πρόταση εμπειρογνωμόνων επί αμοιβή σε διάφορους τομείς, χωρίς να έχει τη δυνατότητα να προτείνει μία λίστα συναδέλφων με τα αντίστοιχα προσόντα.

Για να αντιμετωπιστεί αυτό το θέμα και αφενός να μπορεί να προτείνει στους ενδιαφερόμενους έγκριτους συναδέλφους και αφετέρου η όλη διαδικασία να είναι απολύτως διαφανής, η ΔΕ στην 13η Συνεδρίασή της αποφάσισε να προχωρήσει σε πρόσκληση ενδιαφέροντος για τη σύνταξη μητρώου εμπειρογνωμόνων στους ακόλουθους τομείς:

1. Αξιολογητές οικολογικού σήματος σε χρώματα και βερνίκια
2. Πραγματογνώμων σε πυρκαγιές
3. Τεχνικοί ασφαλείας
4. Κλινικοί Χημικοί
5. Επιθεωρητής ISO 9001
6. Επιθεωρητής HACCP
7. Εσωτερικός Επιθεωρητής, Υγείας & Ασφάλειας, Στην Εργασία OHSAS 18001:2007/ ΕΛΟΤ 1801:2008
8. Αξιολογητής και Εμπειρογνόμονας του ΕΣΥΔ
9. Διαχείριση Υδατικών Πόρων
10. Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων

Στο μητρώο εμπειρογνωμόνων μπορούν να εγγραφούν όλοι οι Χημικοί, μέλη της EEX συμπληρώνοντας τη δήλωση από ακολουθεί και αποστέλλοντάς την ηλεκτρονικά στο info@eex.gr, με την ένδειξη «ΜΗΤΡΩΟ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΟΜΟΝΩΝ», συνοδευόμενη από πλήρες βιογραφικό σημείωμα, το οποίο μπορεί να εμπλουτίζεται.

Ο εμπλουτισμός του μητρώου θα είναι συνεχής τόσο όσο προς το αντικείμενο, για το οποίο η ΔΕ είναι ανοικτή σε προτάσεις, όσο και ως προς το ανθρώπινο δυναμικό.

Αίτηση Εγγραφής μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα της EEX: <http://www.eex.gr/news/anakoinwseis/1577-katartisi-mitroou-empeirognomonon>

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ

1. Προκειμένου να βελτιωθεί τόσο η ποιότητα, όσο και η αισθητική της ύλης που δημοσιεύεται στο Περιοδικό ΧΗΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ, η συντακτική επιτροπή (Σ.Ε.) παρακαλεί και προτείνει σε όλους τους συνεργάτες, ανταποκριτές και αναγνώστες του, που συνεισφέρουν στον εμπλουτισμό της ύλης, να λαμβάνουν υπόψη τους τα εξής:

- Η Σ.Ε. δέχεται ευχαρίστως συνεργασίες από αναγνώστες σε θέματα που αναφέρονται στους χημικούς, στην επιστήμη της χημείας (ειδήσεις, άρθρα, πληροφορίες κ.λ.π.) και σε ανταποκρίσεις από εκδηλώσεις σχετικές με το αντικείμενο της χημείας, που συμβαίνουν σε οποιοδήποτε σημείο της Ελλάδας.
- Γιαν αποφασίσουν την αποστολή οποιαδήποτε συνεργασίας να λαμβάνουν υπόψη τον κανονισμό δημοσιεύσεων του περιοδικού ΧΗΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ που είναι αναρτημένος στον ιστότοπο του περιοδικού <http://www.eex.gr/library/ximika-xronika>.
- Ιδιαίτερα παρακαλεί αυτούς που στέλνουν φωτογραφικό υλικό από εκδηλώσεις, αυτό να είναι κατά το δυνατόν λιτό, αντιρροσωπευτικό της εκδήλωσης και καθής ποιότητος από όπου ανάβισης των φωτογραφιών.

2. Η Σ.Ε. των Χ.Χ. θεωρώντας ότι η αδιάκοπη έκδοση του περιοδικού αλλά κυρίως η διαρκής εξέτιξη και αναβάθμισή του, αποτελούν υπόθεση όλων των συναδέλφων, απευθύνθηκε στα περιφερειακά τμήματα (Π.Τ.), τα επιστημονικά τμήματα (Ε.Τ.) της EEX καθώς και στα Τμήματα Χημείας των ΑΕΙ της χώρας, ζητώντας την ενεργό εμπλοκή τους στην υπόθεση αυτή και σε πρώτη φάση τον ορισμό ενός εκπροσώπου-συνδέσμου τους με τη Σ.Ε. των Χ.Χ. Μέχρι στιγμής έχουν ανταποκριθεί στην πρόσκληση το Π.Τ.Κ.Δ.Μ., το Π.Τ.Θ., το Ε.Τ. Τροφίμων και το Τμήμα Χημείας του Πανεπιστημίου Πατρών ορίζοντας ως εκπροσώπους-συνδέσμους αντιποτίκων τους: Δρ Θεόδωρο Συμεωνίδη, κ. Αργυρούλη Κουτσαρίνη, κ. Αγγελική Κατσαφούρου και καθηγητή Σπύρο Περλεπέ. Η Σ.Ε. αναμένει τις απαντήσεις και των υπολογίσιων τμημάτων, κυρίως δε προσβλέπει στην ενεργό συμμετοχή τους με την υποβολή ιδεών και προτάσεων και με την αποστολή ειδήσεων, ανακοινώσεων, άρθρων και άλλων συνεργασιών.

